У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 233. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 17-го ГРУДНЯ 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, DECEMBER 17, 1971 No. 233. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

Четвер, 16 грудня 1971

В АМЕРИЦІ

У ФОРТІ МЕЙД В МЕРИЛЕНДІ НЕЗАБАРОМ розпочнеться судовий процес над полковником Ораном Гендерсоном, якого обвинувачено в тім, що він промовчав масакру цивільного населення в 1968 році в селищі Мілай у Південному В'єтнамі й не доповів про ту подію вищому начальству. Якщо полковника визнають винним, то йому загрожує 39 місяців в'язниці і звільнення з Армії.

ДЕПАРТАМЕНТ ПРАЦІ У ВАШИНГТОНІ повідомив, що на всі 100 відсотків обстежуваних фірм — у 60% виявились серйозні порушення техніки безпеки праці, за що ті фірми й підприємства були покарані на загальну суму в понад 360 тисяч долярів. Обстеження тих фірм і підприємств тривало півроку.

БІЛЯ БУДИНКУ СИМФОНІЧНОЇ ЗАЛІ в НЮАРКУ, Н. Дж., відбулася демонстрація членів Жидівської Ліги Оборони, що тривала близько півтори години. Стільки ж приблизно тривав і концерт у тій залі совєтського віолончеліста Ростроповича, проти якого виступали демонстранти, як посланця із СССР. Арештів не було.

ДЕПАРТАМЕНТ ІМІГРАЦІЇ ПРОВАДИТЬ далі стислу контролю документів людей, які прибули різними способами до ЗСА без права на поселення в цій країні, але тут далі затримуються. Аґенти Департаменту Іміграції заарештували 45 осіб, які працювали на великому летовищі О'Гара в Чикаґо, бо виявилось, що всі вони — нелегальні іміґранти. Між заарештованими не було людей з Европи, лише з Мехіко, Перу та Еквадору.

КОМІСІЯ ГРОМАДЯНСЬКИХ ПРАВ у стейті Мишиґен виступила проти методи поліції, яка полягала в тім, що з чотирьох поліцаїв один був переодягнений в цивільне й поводився так, ніби він — бродяга, шукач легкої наживи, торгівець наркотиками. На таку „приманку" в Дітройті часто попадалися справжні злочинці, яких потім і забирала поліція. Але під час зударів із злочинним елементом поліції довелося застрілити 11 осіб, і тому комісія вважає, що така метода „не ефективна".

НЕҐРИТЯНСЬКИЙ АКТИВІСТ РЕП БРАВН потрапив під суд за те, що намагався ограбувати бар у Ню Йорку на 85-й вулиці. Йому виставлено 24 пункти обвинувачень, але Р. Бравн не визнав себе винним ні в чому. Яких 50 прихильників оплесками вітали Бравна в залі суду. Процес розпочнеться згодом, коли Р. Бравн вилікується від поранень, що їх він одержав під час арештування за спробу крадіжки.

У СВІТІ

У ХОРВАТІЇ, ЮГОСЛАВІЯ, ПРОДОВЖУЮТЬСЯ демонстрації хорватських патріотів проти суперматії сербів. Хорвати виступають також під прапорами комунізму, але закидають сербам верховодство — серби з Тітом у проводі закидають хорватських комуністам „вузькобуржуазний шовінізм". В столиці Хорватії Загребі арештовано вже 87 осіб за участь у демонстраціях чи причетність до них.

В ІТАЛІЇ ЗВЕРНУЛИСЯ проти лівих екстремістів, що виступають під назвами „Робітнича сила" і „Студентський рух", не тільки всі некомуністичні групи, але й комуністи, однаково прокитайські як просовєтські. Фінансує тих екстремістів буцім-то 21-річний аристократ - багатій Маркіз Франческо делі Альберті Лямармора із Фіренче (Фльоренції). Він був власником авта, в якому поліція в Міляно знайшла 20 газолінових бомб.

СОВЄТСЬКИЙ ВІЙСЬКОВИЙ МІНІСТЕР МАРШАЛ АНДРЕЙ ГРЕЧКО ПРИБУВ на чолі великої делеґації до столиці Іраку Багдаду. Совєти від років є головним постачальником зброї для Сирії й Іраку та стараються почерез Ірак здобути доступ і впливи до Перської затоки. Противиться цьому Іран наспілку з консервативною Савді Арабією.

У ВІДНІ ВІДБУЛОСЯ в минулий вівторок 14 грудня засідання американсько - совєтської конференції про обмеження атомових перегонів у збросні, найдовше за поверх дворічне існування тієї конференції: те засідання тривало 3 години і 10 хвилин. Конференція далі строго засекречена. На середу і п'ятницю цього тижня призначено чергові засідання.

ЗАХІДНЯ І СХІДНЯ НІМЕЧЧИНА ПІДПИШУТЬ в п'ятницю цього тижня договір, що його прийняли були амбасадори чотирьох великодержав у справі облегшення ситуації довкола Західнього Берліну. У виконанні того договору прийшло вже до порозуміння між урядами Західньої вільної і Східньої комуністичної Німеччини. За тим договором залишено непорушним ганебний берлінський мур і поділ Берліну на дві частини під двома режимами, але облегшено доступ до Західнього Берліну та відвідини мешканців Західнього Берліну в комуністичних частинах Берліну і Німеччини.

ЯПОНСЬКИЙ УРЯД СПРОТИВИВСЯ призначити 10 мільйонів долярів на випродукування першого разом з американською компанією Боїнґ джетового пасажирського літака на 250 пасажирів.

ДО $100,000 НАРОДНОГО ФОНДУ УККА ПОТРІБНО ЩЕ $ 31.500

В середу, 15-го грудня, загальна сума Народного Фонду Українського Конгресового Комітету збільшилася на дальших $1,500, отже до досягнення наміченої в теперішній грудневій кампанії інтенсивної збірки Національного Датку мети: 100,000 долярів потрібно ще 31,500 долярів. Починаючи свою грудневу кампанію УККА поставив за її мету $48,000, що їх з початком грудня ще бракувало до суми 100,000 долярів. За перших два тижні зібрано $16,500. В середу 15-го грудня більші пожертви одержано з Ютики ($700), Бруклина ($300), Лігай Велі ($200) та Сан Франсіско ($150). Численні громади саме тепер переводять збірку та заповіли висилку зібраних фондів у найближчих днях. З канцелярії УККА при цій нагоді інформують, що в минулому тижні вислано різдвяносвяточні та новорічні побажання на адреси понад 10,000 платників Національного Датку. Хто з нас ще досі не сповнив цього свого національного обов'язку і досі не вислав до УККА свого Національного Датку, має добру нагоду скористати з цієї пригадки та вчинити це тепер, ще перед закінченням року.

Сенат і Палата Репрезентантів підтримують повністю през. Ніксона в його заходах для девальвації доляра

Вашинґтон. — Більшість американських сенаторів і конґресменів, і то з обох партій, демократичної і республіканської, прийняли дуже прихильно заповіджену девальвацію американського доляра, як позитивний і корисний захід для З'єднаних Стейтів Америки, який вплине видатно на збільшення американського експорту і на розвиток американської індустрії. І члени Сенату і члени Палати Репрезентантів підтримують повністю президента Ніксона в його намаганнях до стабілізації американської економіки і зокрема в його плянах девальвації доляра і вирівняння його з іншими валютами. У зв'язку із заповідженою у висліді конференції між президентом Ніксоном і президентом Франції Помпіду девальвацією американського доляра і підготовними заходами для реформи світової монетарної системи, що мають бути започатковані під час конференції десятьох головніших держав світу, яка починається у п'ятницю 17 грудня у Вашинґтоні, дійшло вже до порозуміння між Францією і Західньою Німеччиною в справі устійнення вимінного відношення між французьким франком і західньонімецькою маркою. Згідно із досягнутим компромісом між Західньою Німеччиною і Францією, вимінна ставка німецької марки буде на яких 5 чи й 5.5 відсотка вищою від французького франка, що буде корисним для торговельних взаємин між обома державами. Якщо йде про американський доляр, то у висліді заповідженої девальвації його вартість почала вже раптово падати на закордонних біржах.

Конґрес схвалив 70,5 більйона долярів на оборону

Вашинґтон, Д.К. — Напередодні зимових вакацій Конґрес, схвалив 70,5 більйона долярів на оборону країни, але не виніс остаточних рішень відносно закордонної допомоги. Палата Репрезентантів схвалила тимчасовий законопроєкт, за яким економічну і мілітарну допомогу Уряд може продовжувати до 15 березня за попередньою річною ставкою в сумі 2,6 більйона долярів. Але цей же законопроєкт затримався в Сенаті, де частина сенаторів невдоволена тим, що Палата Репрезентантів у цім питанні не консультувалася з Сенатом, особливо в справі закордонної мілітарної допомоги. Уряд прохав Конґрес затвердити на оборонні видатки суму на 3 мільйони дол. більшу, ніж її визначив Конґрес. Сенатори-демократи хотіли ще більше обнизити оборонний бюджет, але інші члени Сенату спротивились таким намірам, і видатки на оборону ЗСА будуть в наступному фінансовому році фактично більші на 1 більйон долярів. Труднощі з затвердженням бюджету на закордонну допомогу виникли в Сенаті, де було прийнято на рекомендацію Комісії закордонних справ різні додатки до законопроєкту про допомогу, в тому й політичного характеру, як, наприклад, виведення всіх американських військ до 6 місяців з Індокитаю в заміну за звільнення американських військовополонених із Північного В'єтнаму. Палатна Конференція не рекомендувала схвалювати такого типу політичного додатку, що вийшов від сенатора Майка Менсфілда.

У березні 1972 року відбудеться черговий космічний лет на Місяць

Кейп Кеннеді. — Дня 17-го березня, отже через яких три місяці, з космодрому на Кейп Кеннеді буде запущено космічний корабель „Аполло-16" в напрямку на Місяць. В кораблі „Аполло-16" будуть летіти астронавти: капітан Томас Меттінґлі, капітан Джон Йонґ і підполк. військово - повітряних сил Чарлз Дюк. Два останні матимуть завдання осісти на поверхні Місяця, де вони пробудуть 73 години, а потім їх забере до головної кабіни космічного корабля кап. Т. Меттінґлі й вони повернуться на Землю. Якщо все відбудеться за пляном то це буде п'ята й передостання американська експедиція на природний супутник плянети Землі Місяць. Остання, шоста така експедиція має відбутись у кінці 1972 року, а потім увагу буде зосереджено на будові „Космічної плятформи", що кружлятиме довкола Землі. Над такою „Плятформою" вже віддавна працюють інженери й науковці в Крайовому Управлінні Аеронавтики й Космонавтики, НАСА.

Губернатор Рокефеллер промовляв на похоронах Сарнова

Ню Йорк. — У середу 15 грудня в Темпл Еману-Ел відбулися похоронні відправи Дейвіда Сарнова, убогого іміґранта з Білоруси, який виявив надзвичайні організаторські здібності і врешті-решт створив першу американську радіокорпорацію, очолив компанію RCA та зробив інші видатні послуги для Америки. Із прощальним словом біля домовини виступав губернатор Нюйоркського стейту Нелсон Рокефеллер, який сказав, що Покійний мав подивугідний організаційний хист і талант передбачувати розвиток подій, зокрема в ділянках радіо, телевізії та електроніки, в яких він найбільше працював. Д. Сарнов брав участь у плянуванні й будові рокефеллерівського центру в Ню Йорку, частиною якого є відома заля „Радіо Сити", де відбуваються щоденні концерти і демонстрування кінофільмів. Над домовиною промовляв також посадник Ню Йорку Джон Ліндзі та ін. У похоронах Дейвіда Сарнова взяли участь яких 700 осіб.

Василь Кацопир пожертвував $500 на „Церкву в потребі"

Недавно пошта доставила редакції „Свободи" листа від п. Василя Кацопира з Бетлегему, Пенсильвенія, в якому був чек на $500.00 (п'ятсот) та коротка нотатка з проханням переслати чек на адресу Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого з призначенням на „Церкву в потребі", що, очевидно, і зроблено. В листі п. Кацопир згадує, що в Бетлегемі, як і в інших громадах, є заможніші від нього і він бажав би, щоб його пожертва заохотила також інших в теперішньому передрздвяному часі відповідною пожертвою піддержати великі задуми Верховного Архиєпископа на добро Церкви і народу.

ВІЙСЬКО У СХІДНЬОМУ ПАКІСТАНІ ПІДДАЛОСЯ ІНДІЇ

Ню Делі. – Командир державного пакістанського війська, стаціонованого у Східньому Пакістані, прийняв ультиматум, що його зголосило командування індійських військ, і просив вислати вищого індійського старшину до столиці Східнього Пакістану Дакке для списання умов капітуляції. Цю вістку передано індійській владі через американський консулят в Дакка і генеральний консулят ЗСА у Калькуті. До Дакка негайно відлетів індійський генерал. Капітуляцію попередило коротке перемир'я. З'єднані Стейти і Пакістан лякаються, що Індія, осягнувши повну перемогу у Східньому Пакістані, кине тепер усі свої збройні сили проти Західнього Пакістану, щоб загорнути мусульманську провінцію Кашміру, яка була перманентною причиною індійсько-пакістанського напруження. Тому однаково ЗСА, як Комуністичний Китай намагаються перевести через Раду Безпеки резолюцію про припинення всіх воєнних дій, на яку погодився б також речник Індії, Совєтський Союз. Довгогодинне засідання Ради Безпеки Об'єднаних Націй в минулу середу 15 грудня було присвячене розгляді британсько-французької резолюції, яка закликала до припинення воєнних дій з одночасними переговорами про політичну полагоду конфлікту. Але комуно-китайський амбасадор заявив, що він зголосить „вето" проти кожної резолюції, яка не закликатиме до відкликання військ обох сторін поза свої державні кордони. На тому засіданні прийшло до драматичного інциденту, коли пакістанський віце-прем'єр і міністер закордонних справ Алі Зульфікар Бутто різко натаврував позицію Совєтського Союзу та Британії й Франції. Він заявив, що совєтський амбасадор Яков Малік поводиться, не як „товариш", а як „цар", а Британія і Франція не повинні бути невтральними, коли йдеться про аґресію і пролив крови. Пакістанський міністер заявив, що він не хоче далі брати участи у „неґідній комедії" і „леґалізуванні аґресії" Індії і тому покидає Раду Безпеки, яка доказала свою безсильність і нездарність. Після того вийшов він і сім його інших членів пакістанської делеґації. Засідання Ради Безпеки ще продовжувалось, але безуспішно, і перенесено його на четвер 16 грудня.

Американська воєнна фльота демонструє на водах Індійського океану

Ню Делі. — Перепливши Маляйську протоку й вплинувши до Бенгальської затоки могутнє з'єднання американської військової фльоти наблизилось до берегів Східнього Пакістану. До того з'єднання належить найбільший у світі літаконосець „Ентерпрайз", на чердаку якого знаходяться 2.000 вояків морської піхоти і 300 літаків, гелікоптероносець „Тріполі" і 8 інших кораблів, нищильники та допоміжні кораблі. Індійський амбасадор у Вашинґтоні Лякшмі Кант Іґа заявив, що за його відомостями та американська фльота задумує евакуювати з Східнього Пакістану старшинський корпус східньо - пакістанської армії і тих пакістанців, які почувають себе загроженими. Але американські кола не потвердили цієї версії а заявили тільки, що найпершою ціллю фльоти є евакуювати 182-ох американців, які ще залишились у Східньому Пакістані. 125 американських громадян відлетіли із Дакка три дні тому разом з англійцями й іншими чужинцями трьома великими британськими транспортними літаками. Але насправді головною метою тієї американської фльоти — твердить преса — є переведення демонстрацію проти Совєтського Союзу, який вислав був на Індійський океан 12 своїх військових кораблів. Якщо індійські війська повели б офенсиву у Західньому Пакістані — не є виключена збройна інтервенція Комуністичного Китаю у користь Пакістану й проти Індії. Тоді прийшло б до війни між Китаєм і СССР. Приявність американської фльоти на Індійськомі океані повинна вплинути радше на заспокоєння, а не на збільшення тамошнього політичного напруження — коментують газети.

НОВОРІЧНА ЗУСТРІЧ ХОРУ „КОБЗАР"

Філядельфія. — Хор „Кобзар" зустрічає Новий Рік 1972, 31 грудня о год 8:30 веч., у залі „Ґренд Болрум", в Шератон готелі, 1725 Кеннеді Бульвар у Філядельфії Па. Простора заля, різноманітні напої і смачні закуски, а передусім настроєво - звучна оркестра Б. Гірняка — це запорука новорічного гумору, повідомляє Забавовий Комітет та Управа хору „Кобзар".

Українські комбатанти відвели на вічний спочинок Володимира Гриньоха

Ню Йорк. — У вівторок 14 грудня відбулася тут у похоронному заведенні Петра Яреми Панахида за померлого в минулу суботу вранці передчасно й несподівано на 49-ому році життя Володимира Гриньоха, колишнього старшини 1-ої Дивізії УНА. Панахиду відправили парох церкви св. Юра о. д-р В. Гавліч, о. монс. К. Прийма, о. д-р П. Івахів із Боффало і о. д-р монс. С. Гриньох з Оліфанту, Па. Співав хор під орудою Івана Хомина. Прощали Покійного: д-р Б. Левицький, голова Т-ва „Броди-Лев", де Покійний був заступником голови, — Богдан Лисяк, голова Крайової Управи Братства кол. вояків 1-ої Дивізії УНА, де Покійний був секретарем, — ред. І. Кедрин від Дирекції В-ва „Червона Калина" і від журналу „Вісті Комбатанта", що його адміністратором був Покійний, — Є. Стахів від Об'єднання Прихильників збройної боротьби України, — д-р І. Козак від Головної Управи Об'єднання б. вояків-українців в Америці й інж. В. Забродський, як відпоручник ген. П. Шандрука. Наступного дня 15-го грудня Заупокійну Богослужбу відправили у церкві Чесного Хреста на Асторії о. д-р П. Івахів з Боффало, о. д-р С. Гриньох з Оліфанту і парох названої церкви на Асторії о. В. Андрейчук. На Українському Православному Цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж. промовляли ппол. Ю. Лопатинський від Об'єднання кол. вояків УПА, Богдан Дачківський від Вільного Козацтва і д-р Роман Дражньовський від Т-ва „Броди-Лев". Правив о. митрат І. Данилевич, парох православного собору св. Володимира у Ню Йорку. На похороні був також ген. Павло Шандрук. На тризні не виголошувано вже промов, а тільки Лев Стеткевич подякував приявним, які замість вінка на могилу склали 250 долярів на Т-во „Броди-Лев", що опікується могилами вояків.

Президент М. Лівицький зв'язує нові надії з черговою сесією УНРади

Джерзі Сити. — Президент Української Народної Республіки в екзилі, Микола А. Лівицький зв'язує багато нових надій на посилення і закріплення Державного Центру УНР у зв'язку з черговою сесією Української Національної Ради, що має відбутися в серпні наступного 1972-го року, мабуть у Лондоні. У цій справі він уже відбув та продовжує розмови з поодинокими угрупуваннями, як з тими, що вже є в УНРаді, так і тими, що в працях УНРади ще не беруть участи. Ці надії, як і свою оцінку актуальних міжнародних та українських подій висловив президент М. Лівицький під час своїх відвідин в Головній Канцелярії УНС та у „Свободі" в середу, 15 грудня, як і опісля під час спільного полуденку. Президент Лівицький, який відвідав ряд українських поселень в ЗСА і Канаді, виступаючи з доповідями, склав офіціяльну візиту в першу чергу президентові Секретаріяту Світового Конгресу Вільних Українців та екзекутивному віце-президентові УККА і головному предсідникові УНС в одній особі, п. Йосипові Лисогорові, з яким він раніше не мав нагоди зустрітись з уваги на те, що п. Лисогір перебував два тижні в Буенос Айресі у зв'язку з торжественним відкриттям пам'ятника Тарасові Шевченкові в Буенос Айресі 5-го грудня. УНС і „Свободу" відвідав президент Микола Лівицький в товаристві дир. Івана Крамаренка, голови Представництва Виконного Органу УНР в ЗСА.

Президент УНР в екзилі Микола Лівицький

Заарештовані в Англії українці все ще очікують суду

Лондон (В.Л.). — Як уже інформовано, інспектори Скотленд Ярду заарештували 29-го листопада четверо українців у підозрінні, що вони плянували бомбовий замах на совєтського „Інтуриста" та на один з готелів, у якому зупиняються совєтські туристи. Були заарештовані студенти: 19-літня Ірина Осичко і 23-літній Богдан Цяприна, лінотипіст 23-літній Володимир Гуменюк та студент 21-літній Богдан Левицький. Під час першого судового переслухання їм відмовлено звільнення за кавцією, але на другому переслуханні, що відбулося 9-го грудня, студентку Ірину Осичко звільнено за кавцією 5,000 фунтів стерлінґів (12,500 долярів), а всіх хлопців задержано у в'язниці для дальшого слідства. Передбачалося, що судова розправа над ними відбудеться протягом одного тижня. Один із заарештованих студентів, Богдан Цяприна, є головою Української Студентської Громади у Великій Британії. Проте, в Англії він студіює, але постійно живе в Америці і в таких випадках людину, звичайно, депортують. Ірина Осичко є секретаркою Студентської Громади.

Літературознавчі праці П. Филиповича видано заходами українців в Австралії

Мельборн, Австралія. — Заходами й коштом діючого тут Товариства приятелів творчости Миколи Зерова, появився тут великим 581-сторінковим томом п. н. „Література" збірник літературознавчих і літературнокритичних статтей знищеного совєтським режимом видатного українського літературознавця і поета Павла Филиповича, 80-річчя з дня народження якого припадає в цьому році. Видано Збірник під фірмою Української Вільної Академії Наук у ЗСА як число 3-є публікованої нею серії „З нашого минулого" з вибором текстів, бібліографією та вступним словом рідного брата Павла Филиповича Олександра, який живе тепер у Амиреці, за редакцією й упорядкуванням та примітками і післямовою Григорія Костюка і технічною редакцією Дмитра Нитченка. До збірника увійшли статті, розвідки й огляди Павла Филиповича, написані ним в 1920-их і з початком 1930-их років до його арешту і знищення. На зміст першого розділу збірника п. н. „Шевченко та його доба" склалися шевченкознавчі статті й огляди, зв'язані з творчістю й оточенням Т. Шевченка. До другого розділу включено статті й есеї про поезію Івана Франка, Лесі Українки й Олександра

Павло Филипович
(1891 — 1937)

(Продовження на стор. 5-ій)

В Україні будуватимуть дві велетенські теплові і дві атомові електростанції

Київ. — Впродовж наступних п'яти років в Україні запляновано збудувати дві велетенські теплові електричні станції та дві атомові, бо промисловість вже тепер відчуває нестачу струму. Біля м. Чигирину на Черкащині, над річкою Тясминь, поблизу історичної Богданової Гори, що пам'ятає полки гетьмана Богдана Хмельницького, розпочинається будова електростанції-велетня Чигиринська електростанція ДРЕС буде давати 4 мільйони 800 тисяч кіловат енерґії у 7 разів більше, чим її дає Дніпрельстан. Електростанція буде збудована біля села Вітове, на березі Кременчуцького „моря" — водосховища поблизу Чигирина. Її головний корпус буде довжиною в понад півкілометра. Теплові котли-велетні по 12 00 тонн, розміщені в 25-поверхових спорудах, висітимуть у повітрі, що дасть певне заощадження в будовах і паливі. Запроєктував будову Чигиринської ДРЕС київський відділ Інституту „Теплоелектропроєкт", який, між ін., проєктував тепломережу для автомобільного заводу в Росії, в м. Тольятті.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65 ¢

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Змаг за Південь Азії

Війну між Індією і Пакістаном треба розглядати з різних аспектів. Треба чітко розмежувати визвольну боротьбу бенгальців, використання її Індією для послаблення її безпосереднього ворожого їй сусіда Пакістану і гру Совєтського Союзу, якому байдужа доля бенгальців і байдужий затяжний індійсько - пакістанський конфлікт за Кашмір, а важливе тільки змагання до поширення власних впливів на Південь Азії. Несподіваний для всього світу розвиток подій у Східньому Пакістані й глибока економічна криза в Індії, що її спричинила втеча до неї кругло 10-ти мільйонів бенгальців, дали Совєтам добру нагоду для здійснення своєї завітної мрії — встановити власною фльотою свою „приявність" на Індійському океані. Тому вона дала Індії допомогу масовими доставами зброї і всякого виряду, цинічно підтримавши плян Індії визнання самостійности Бенгалії, а одночасно у себе здавлюючи всякі познаки визвольного руху уярмлених народів. Індія виреклася своєї невтральности, підписавши з СССР 9 серпня ц. р. 20-річний „пакт приязни", що став „зеленим світлом" для збройної інтервенції Індії у Східньому Пакістані.

Праджерелом індійсько - пакістанської війни були брутальні репресії, застосовані диктаторським президентом Яхія Ханом супроти бенгальського населення у Східньому Пакістані, отже супроти своїх власних громадян. У перших за всю історію Пакістану, який постав з поділу колишньої британської домінії Індії на Індію і Пакістан, — у перших його парляментарних виборах в грудні минулого року так звана Авамі - Ліга у Східньому Пакістані, що йшла до виборів під гаслом боротьби проти упосліджения Східнього Пакістану центральним урядом, здобула 167 мандатів на всіх 169 і осягнула цим абсолютну більшість у загальнопакістанському парляменті. Проте, його ніколи не скликано. Пакістанський президент Мохаммад Яхія Хан полетів до столиці Східнього Пакістану, відмежованого від Західнього 1.000-милевою смугою індійської території, на переговори з лідером Авамі-Ліги Шеіхом Муїбуром Рахманом. Але в ході тих переговорів у березні ц. р. він зірвав їх, арештував Рахмана і тих його однодумців, які не встигли скритися, і повів викликаними із Західнього Пакістану військом і поліцією масові репресії.

Це була велика помилка Яхії Хана і його дорадників, між ними Алі Зульфікара Бутто, який старався боронити справу Пакістану в Об'єднаних Націях. Насправді бенгальці були спершу тільки автономістами, не думали відриватись від державного зв'язку з Пакістаном, і тільки в реакції на згадані репресії стали самостійниками. Вони повели партизанську війну проти пакістанського війська й поліції, знайшовши підтримку збоку Індії. В Індії вишколювались і озброювались бенгальські партизанські відділи і поволі зростало напруження, яке 4 грудня ц. р. викристалізувалось в одверту війну: індійська армія, куди сильніша за пакістанські з'єднання в Східньому Пакістані, провела там переможну збройну інтервенцію.

Американський уряд був свідомий помилкової політики пакістанського президента. Бувши із Пакістаном в союзі ще від часу заснування так званих Багдадського, пізніше Центрального і Південно - Азійського пактів за державного секретаря Джана Фостера Доллеса, ЗСА впливали на Пакістан в тому напрямку, щоб він шукав політичного порозуміння з східньопакістанськими бенґальськими патріотами. Але всі диктатори уперті й сліпі. І коли Мохаммад Яхія Хан буцімто погодився дати східньому Пакістанові автономію — було вже запізно. Індія, маючи за собою Москву, не припинила воєнного переможного походу: совєтські „вета" на Раді Безпеки ОН дали їй потрібний для перемоги час. На превеликий жаль, дипломатичні заходи ЗСА в користь бенґальців були строго засекречені, і тому загал індійців та бенґальців не знає їх. Тому й теперішні їхні настрої супроти Америки неприхильні, дармащо кругло 10 більйонів дол. американської допомоги стали базою індійської економіки. Українські симпатії, зрозуміло, по боці бенґальців, що — як і українці — борються за своє самовизначення, на якому, як і в різні часи на українських змаганнях спекулюють московські поневолювачі.

Очевидно, ЗСА не можуть легкою рукою погодитись на закріплення Совєтів над Індійським океаном. Треба припускати, що тут збігаються інтереси ЗСА і комуністичного Китаю. І тому на води Індійського океану виплило могутнє з'єднання американської військової фльоти з найбільшим у світі літаконосцем „Ентерпрайзом". Формально ті американські кораблі мають евакуювати американських громадян з театру війни. Насправді це демонстрація проти Москви; американсько - совєтський овид раптом захмарився.

В. С-ко

ЗМАГАННЯ ЗА РИБУ

Середземне море помалу стає „внутрішнім морем" Совєтського Союзу — бойові кораблі, допоміжні судна з червоними прапорами бороздять його води, підводні човни з атомовими ракетами нишпорять у його глибинах. Торішніми маневрами на чотирьох океанах Москва продемонструвала м о г утність своєї військової фльоти, щоб застрашити нею середземноморські країни, підірвати в них волю до оборони.

Слідом за експансією чисто мілітарного характеру іде експансія економічна в країнах Азії, Африки, Південної Америки і Західньої Европи. Одним із виявів економічного наступу Москви на країни західнього світу, а зокрема Америки, є в щораз ширших маштабах розбудовуваний совєтський риболовний промисел.

Джеймс Ропер у „Рідерс Дайджесті" наводить приклад, що характеризує початок цього наступу в 1966 році:

Риболовний к о р а бель „Сан Віто" виплив з Аберділо, стейт Вашингтон, на ловлю тріски для місцевого рибоконсервного заводу. На віддалі 12 миль від берега зустрів він 80 величезних совєтських риболовних кораблів, що вже готові були вертатися до СССР після того, як завантажили свої черева сотнями тонн цієї риби, а решту розполохали. „Це було для нас великим нещастям!" — жалівся капітан „Сан Віто".

За кілька місяців у цьому районі ловили рибу вже понад сто совєтських кораблів. Вночі численні світла на тих кораблях творили враження якогось плавучого міста.

Цього року в прибережних водах Нової Англії внаслідок хижацького господарювання совєтських риболовних фльотилій вилов риби американськими кораблями упав з 60.000 тонн до ледве 10.000, і риба в роздрібному продажу подорожчала на 50%. Навесні, оскільки американські рибалки з Месачузетсу обмежені законом у ловлі певних видів риби, совєтські кораблі повезли на „родіну" сотні тонн цієї риби.

Подібна ситуація створилась від Аляски до Каліфорнії і від Мейну до Північної Керолайни, внаслідок чого Америка стала найбільшим у світі імпортером рибних продуктів.

В чому причина такої раптовної експансії СССР на морях і океанах, де донедавна не бувало жадного совєтського риболовного судна?

Головними постачальниками риби в дореволюційній Росії були Каспійське і Озівське моря. На першому з них ще перед другою світовою війною широко розвинений був промисл тюленів, осетрів, севрюги, судака, тарані, кільки та ін. Невелике (пересічна глибина 7-11 метрів) Озівське море внаслідок сприятливих умовин — мілководности, а тому й швидкого нагрівання та перемішування вод — вийнятково великим кількісним розвитком фавни перевищувало всі моря світу. Промислова продуктивність сягала тут 80 кілограмів риби з одного гектара!

Хижацький спосіб ведення рибного господарства на цих морях, їх зміління внаслідок безгосподарного вирубування лісів, отруєння їх вод хемічними відпадками фабрик — все це привело рибний промисл до катастрофічного стану. І навіть славнозвісний „російський кав'яр" для частування ч у ж инецьких дипломатів приходиться тепер купувати в... Ірані.

Розуміючи н е б е зпеку „рибного голоду", в 1953 р. кремлівські вожді послухали порад експертів, що найдешевший спосіб постачання людности тваринних протеїнів — масивна і далекодистансова риболовля. Тож негайно за шведськими і англійськими моделями почали будувати в СССР щороку по 200-300 риболовних кораблів, трайлерів, суден-холодильників, плавучих консервних заводів, що дістають сировину від окремих фльотилій. По морях світу плавають тепер 200 совєтських океанографічно - дослідних кораблів, що, крім вивчення рибних багатств, збирають дані для бойових підводних човнів. І, звичайно, до кожної риболовної фльотилії приділено шпигунський корабель, устаткований модерною електронічною апаратурою.

Для підготови фахівців, корабельних старшин і техніків створено в СССР 30 спеціяльних шкіл, збудовано й відповідно пристосовано пристані на Далекому Сході і в Мурманську на березі Кольської затоки, які перепускають щороку мільйони тонн риби.

Про надзвичайно тяжкі умовини життя і праці совєтських рядових рибалок у риболовних фльотиліях написав один з них талановиту повість п. н. „Три хвилини мовчанки", надруковану в московському місячнику „Новый Мир" ще в той час, коли редагував його „ліберал" Твардовський. Звичайно такі рибалки підписують контракт на півроку чи рік і за мізерну, в порівнянні з шведськими чи англійськими рибалками, платню відриваються на цей час від своєї рідні, дружин, дітей, наречених. По закінченні контракту, зійшовши на берег, не один із них за тиждень пропиває в портових „забігайлівках" усе, що заробив за рік тяжкою працею, недоспаними ночами, постійно ризикуючи своїм життям. Після цього єдиний рятунок для такого рибалки — негайно підписувати новий контракт.

У світовому змаганні за збирання найкращих „врожаїв" риби бере участь також маленька Перу, виловлюючи у своїх прибережних водах найбільший в світі тоннаж кільки. На 2.5 біль-

(Закінчення на стор. 5-ій)

САМОВИЗНАЧЕННЯ НАРОДІВ

Мюнхен. — В недавній англійській колонії — Індії — бог війни Марс улаштував кривавий бенкет. Якщо нестане двом ворожим арміям бомб, ґранат, рушниць, то будуть битися шаблями, списами, а то й ножами. Найчорніші п о б оювання святого чоловіка Магатми Ґанді — стали фактом: народи величезного півострова Індії роздирає війна.

Борець за свободу Індії — Ґанді був проти розділу цього краю на засаді релігійній; він кликав населення Індії всіх релігій, мов і рас до мирного життя в державі, визволеній від колоніялізму. Але він сам став жертвою убивника - фанатика.

Держава Пакістан не має твердих основ. Мусульманська релігія не могла об'єднати народи, що говорять різними мовами, належать до різних рас і мають неоднакові культури і традиції. Коли б мусульманство мало силу об'єднати політично різні народи, то магометанські араби, турки й перси мали б належати до тієї самої держави. На ділі бачимо зовсім інше.

Не будемо судити індусів і пакістанців за релігійний, расовий і політичний фанатизм. Чи давно нищено в Середній Европі в газових печах людей „нижчих рас"? Про криваві події в Північній Ірляндії Олстері — читаємо в газетах і чуємо в радіо щодня. Ще й досі в Еспанії громадяни не-католики мають обмеження у виконуванні своїх релігійних потреб. В 1938 році, напередодні війни, уряд католицької Польщі не мав нічого розумнішого робити, як руйнувати православні церкви на Холмщині і Волині.

Те, що діялось і діється в Східньому Пакістані, де проголошено незалежну бенґальську державу — „Банґла Деш", — переходить за межі релігійного спору між індусами й мусульманами. Магометанська л ю д ність Східнього Пакістану поставилася проти централізму і господарського визиску свого краю урядом Західнього Пакістану, що має назву „центрального".

Свого часу колонії Англії в Північній Америці збунтувалися проти лондонського уряду, щоб не платити податків далекій державі, і р. 1776 проголосили самостійність. Після упертих, кривавих боїв з'явилася нова самостійна республіка — З'єднані Стейти Америки. Тоді борцям за свободу від англійського колоніялізму в Америці пощастило, бо повстанцям допомагали уряди Франції і Росії, що хотіли шкодити англійській великодержаві — „володарці над морями". Прихильники свободи в різних країнах Европи також старалися допомагати американським самостійникам. Відомі імена маркіза Ляфастта, француза, поляків — Костюшка і Пуласького, що билися в Америці проти війська англійського короля. Власні сили патріотів Американської Республіки і вигідна міжнародна ситуація примусили англійський уряд визнати нову державу — „сепаратистів".

Слід згадати, що уряд цариці Катерини II, котрий сприяв визволенню далеких англійських колоній в Америці, одночасно нищив решту вольностей українського народу (зруйнування Січі Запорізької в 1775 році) і задушив, разом з Прусією, спротив поляків - борців за незалежність своєї країни.

Тепер комуністична Москва заявляє про свою прихильність до національного самовизначення Східнього Пакістану. Ніхто, одначе, в дебатах в Об'єднаних Націях не відважується спитати про право поневолених народів СССР на незалежність. Китайський делеґат в ОН докоряв московським „соціял-імперіялістам" тільки за напад і окупацію Чехо - Словаччини.

Делеґат Москви Яків Малик (наш таки землячок!) міг би згадати про „колоду в оці" недавнього жовтого „брата навіки": китайські комуністи завоювали Тибет і жорстоко утискають малі народи в китайському Туркестані. Але Малик, мабуть, не хоче провокувати китайців, бо у жовтих комуністів у руках більше „козирів", якими вони можуть бити російський імперіялізм і колоніялізм.

Можна думати, що „мусульманська держава" — Пакістан таки розпадеться, і Багла Деш (Східній Пакістан) усамостійниться. Уряд комуністичного Китаю радий би допомогти пакістанським централістам здушити східніх бенґальців, але боїться російської воєнної сили. Бо відомо, що в Москві є стратеги - прихильники превентивної війни: ударити на Китай, поки він не вбився у велику силу, знищити китайський арсенал атомової зброї і тоді обернути жовтих непокірних братів у послушних сателітів.

І після створення незалежної держави Баґла Деш в самій Індії не зникнуть її власні труднощі й турботи. Уряд Індії має під собою народи і племена, що говорять різними мовами і належать до різних релігій. В Кашмірі живуть мусульмани, що не хочуть бути під владою індусів; на сході наґаси-християни ведуть збройну боротьбу проти окупантів індусів. Між індусами є соціяльна і расова нерівність, залишок ганебної кастової системи (мільйони „недоторкальних" паріїв). Мільйони людности Індії живуть у страшній біді, напівголодні. Воєнні події ще збільшать число людей, загрожених голодом, недугами, виродженням.

Те, що переживають мільйони людей на кордоні між Індією та Східнім Пакістаном, називають „новою Біяфрою". Мешканці Біяфри на півдні Ніґерії в Африці не мали прихильної міжнародної ситуації. Москва, яка тепер, у своєму інтересі, щоб ослабити впливи Китаю, обстоює самовизначення Баґла Дешу, допомогла північним ніґерійцям виморити голодом найкультурніший африканський народ ібо в Біяфрі, народ християнський. Тому фальшиві фрази московської пропаґанди про право народів на самовизначення треба оцінювати належним способом.

Viator

Леся Лисак

СВЯТ-МИКОЛАЇВСЬКИЙ ДАРУНОК

Людину завжди огортає смуток, коли їй відбирають щось, що було близьке її серцю і з чим вона від дитинства зжилася. А ось „високі власті" — з їм тільки зрозумілих міркувань — відбирають людині найсердечнішого, найдобрішого із святців — святого отця Миколая. Приятеля дітей — приятеля людей доброї волі. Ясно, що людина тихо бунтується, голосно обурюється, — і тим більше дорожить „своїм святим" з дитячих років! А до того дехто ще любить ту стару пісню, якої співають тільки раз на рік. Пісню, що починається словами „О, хто, хто Миколая любить". Бо ця пісня пахне далекою, призабутою радістю. А радости у житті так хочеться!

Усе Марійчине щастя в тому, що в її парохії святого отця Миколая „з календаря не викинули", бо його ім'ям названо парохіяльну церкву кількадесят років тому, коли він „ще був святим". „Високі власті" ще якось не наважилися перейменувати її, і в церкві відправляють в день св. Миколая урочисту Богослужбу. Та тільки клопіт в тому, що Марійка на цю Службу Божу не може піти, бо мусить працювати. Піде зате у навечір'я свята — на Вечірню з Литією.

Вечірня з Литією — частка церковної традиції, яка для нинішніх людей відходить у забуття. Мало - хто завдає собі труду, щоб вислухати ці старовинні прекрасні напіви і псальми. Тим то Марійка ще з більшим відчуттям приходить на цю вечірню Богослужбу. Признається нишком у душі, що, як і багато інших, — вона вже дуже давно її чула. А подруге — має вона особистий секрет — сповнення її щирого бажання: на цій вечірні пан Михась — дяк у їхній церкві — співає пісню далекого дитинства — пісню, звернену до святого Миколая.

Падає такий прикрий сніг з дощем і вулиці такі ховзькі, що Марійка ледве пробивається до церкви. Вечір понурий, виють сирени поліційних авт, неприємно... Марійка втомлена цілоденною працею, їй болить голова, печуть очі. Але вона не піддається поганому настроєві — за хвилину огорне її тепло старенької церкви, лагідно всміхнуться свічки, тихо попливе голос священика. І вона, замкнувши очі, опиниться враз в іншому світі — у малому містечку, де проходило дитинство.

Тоді завжди на святого Миколая падав сніжок. Мусів падати, щоб святий Миколай, який їздить санками, міг приїхати до кожної хати, де були чемні діти. Марійка питала маму, як святий Миколай вспіває за одну ніч відвідати стільки домів. А мама відказувала, що коні святого їздять швидко, і що у святих все можливе... Добре було вірити в ясну леґенду про когось з неба, що турбується всіми дітьми на світі... Добре було думати, що є хтось, хто дарує дітям радість. А до радости тоді не треба було багато: книжечка під подушкою, кілька медяників, яблук, цукорків... „Ех, яке то щастя — вміти радіти дрібними радощами!" — думає Марійка.

Думки із світу минулого вливаються непомітно у теперішність.

— „Занадто тепер все зматеріялізоване, — думає Марійка. — Як часто тепер гроші вирішують навіть вартість людини! Цінують тепер, мабуть, не тих, у кого гарна душа, а тих, у кого великі гроші. І дітей до того змалечку привчають самі таки батьки. Вже тепер дитина не радіє якоюсь дрібничкою, о, ні. Тепер батьки дають своїм дітям усе в надмірі. Коштовні речі, великі дарунки. А діти тим не то не захоплюються, а сприймають байдуже. І відтак, чим більше дістають, тим більше вимагають. І від того ні діти, ні батьки не відчувають радости.

Марійка переловлює себе на тому, що вона замість молитися заглибилася в роздуми. І швиденько відкриває старий молитовник і починає вичитувати молитви. Та очі печуть, і по хвилині, закривши книжку, молиться своїми власними словами — до кого ж, як не до найдобрішого із святих?

„Я вірю, що Ти мене почуєш, як колись у дитинстві, — думає. — Бо Ти, старенький отче Миколаю, є духом Доброти. А доброта, так само як справедливість, не може загинути. Не може, бо тоді людина перестала б бути людиною. Тож я молюся до Тебе і прошу: зішли доброту у моє серце і в серця людей".

Спомин з дитинства знову вплітається у слова молитви. Тоді, малою дівчинкою, просила Його, щоб подарував їй те, що приносить радість. Тоді ще не знала турбот, тож знала, що радість — це здоров'я, душевний спокій, вдоволення із прожитого дня. „Скільки тепер тієї радости можна знайти у буднях? — думає. І швиденько додає: — Зроби так, добрий Отче, щоб мої дні були ясніші. Щоб було у них менше смутку, прикрощів".

І враз чує, що з хорів несеться ніжний, м'який голос, до якого долучуються голоси людей в церкві. Ця улюблена, незабутня пісня до святого Миколая, який усім помагає. Нескладна мелодія, простенькі слова, але зроджують вони таке миле, таке зворушливе почуття, мов би справді світ і люди стали кращими.

Підбадьорена виходить з церкви. Знову та сама темрява, прикрий дощ, ховзька ву-

(Закінчення на стор. 5-ій)

Панас Феденко

МИНУЛО ПІВСТОЛІТТЯ

ЗИМОВИЙ ПОХІД АРМІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ 1919-1920 РР.

(15)

Далі в цих записках згадано, що я пішов до бані скупатися ввечері:

„Я почекала його там. Вже вечоріло. Ми верталися з бані, додому було дуже близько. Але на дорозі стояли два большевики, обвішані з ніг до голови зброєю. Побачивши нас, вони закричали — „стій!" Панасові приказали лягати і направили револьвери на нього. Я почала їх просити, казала, що веду хворого чоловіка, котрий після тифу ходив скупатися в бані. Большевики постояли, подивилися один на одного і сказали: „Чорт з ним!" Ця частина пішла (з Умані). Петро запріг коні і повіз Панаса і полковника Никонова десь доганяти українські частини".

На цьому уривається спомин моєї дружини про Умань. В Умані я мав зустріч з боротьбистами Немоловським і Савицьким. Немоловський був свого часу членом Української Центральної Ради, мав вищу освіту. Савицький був, здається, студентом. Не можу сказати, як вони довідались про моє перебування в Умані. Ці два творили, разом з Волохом, „тріюмвірат".

Через свого післанця Немоловський і Савицький переказали, що в розмові зі мною буде теж Волох. Я відповів, що з Волохом не хочу зустрічатися. Тому при розмові були тільки Немоловський і Савицький. Вони хотіли, щоб я поміг їхньому плянові: переконати команду Армії УНР, щоб вона прийняла „радянську плятформу" і визнала за свою владу „Ревком Правобережжя" партії боротьбистів. Немоловський говорив зовсім щиро: Москва не хоче ніякої української армії, тому треба поставити Москву „перед довершеним фактом".

Я розповів обом про мою розмову з большевицьким „червоним командиром" у Паланці. Таким чином, наші інформації сходилися. Але я рішучо відмовився помагати знищенню Армії УНР переходом на „радянську плятформу", сказав боротьбистам, що, на мою думку, і їхню партію Москва зліквідує.

Ми розійшлися мирно. В Умані було в той час розліплене повідомлення пра лекцію Савицького — „Історія партії боротьбистів". Від весни 1918 р., коли створилася ця партія, відділившися від соціял-революціонерів, і до січня 1920 р. надто короткий період, щоб можна було говорити про „історію".

X. СЛІДАМИ ВІЙСЬКА УНР

"Wir reiten, wir reiten..." (Ми їдемо, їдемо).
R. M. Rilke: Weise von Liebe und Tod des cornets Christoph Rilke.
(Р. М. Рільке: Пісня про любов і смерть корнета Христофа Рільке).

Коні — гнідий і карий — вичуняли після „отрусиння" завеликою порцією ячменю і на початку тягли віз підтюпцем. Дорога примерзла і віз не був важкий: полк. Никонів, я і поручник Омельченко, що взявся нас довезти до штабу Армії УНР. Омельченко був погоничем, деколи брав я батіг і віжки напереміну.

Дороги були безлюдні, люди притаїлися в своїх селищах, бо одно військо „біле" — втекло, а невідомо було, яка приїде влада нова. Нам довелося розпитувати по селах про українське військо. Відповідали, що „приходив Тютюнник" і показували напрям, куди військо пішло. Пізніше ми довідалися, що в штабі Армії УНР вирішили назвати Армію „військом Тютюнника", щоб не притягати до себе особливої уваги „червоних", що наступали на Україну зі сходу. У той час діяли повстанські групи в різних областях України, на чолі з місцевими отаманами. Коло Синюхи — річки нам сказано, що „недавно" (числа ніхто не міг сказати) проходило „наше військо" з гарматами, які тягли воли; що гармати загрузли були в річці, і їх витягали „матроси". Це дало нам зрозуміти, що то міг бути Тютюнник, бо в його дивізії були моряки. Він в Липівці хвалив своїх матросів: „Лізуть у холодну воду мов риба і ніякої простуди!"

За Уманню ми вже попали в степові околиці, що звалися колись „Диким Полем". Там ходили ще в 18 віці татарські чабани з своїми стадами, і наші козаки з ними часто зустрічалися у кривавих боях. Хто з північних областей України йшов на вільне й небезпечне життя на південь, за Умань, того вважали за пропащого безвісти. Тому й приказка склалася: „Він ходить поза Уманню".

Розпитуючи людей про наше військо, ми були безпорадні, бо говорили нам „не в одно". Довелося робити зиґзаґи і петлі: то ми, в надії знайти військо, їхали на південь, то на схід або на захід, — і все без успіху. Нарешті спинилися в селі Витутові і там заночували.

І досі згадую довір'я, з яким ставилася людність до нас, коли ми казали, що шукаємо українського війська: нас приймали як дорогих гостей, годували й напували і питалися, коли „настане Україна".

Витутів має назву від великого князя литовського Витовта, що ходив з військом у Дикі Поля битися з татарською ордою.

Другого дня ранком ми вже збиралися в дальшу дорогу, коли це в селі появилася кіннота. Полковник Никонів зразу пізнав старшин того полку і повеселішав: то були свої. Між старшинами полку був котар Веремієнко. Він вертався з півночі із переговорів з командирами большевицького війська, яке сунуло в Україну з півночі. Веремієнка і сотника Петрика послано після згаданої наради в Літині до російської червоної армії з вимогою, щоб припинила наступ в Україну.

Треба згадати, що в серпні-жовтні, коли Москва була під загрозою від білої армії Денікіна, большевицький уряд виявив охоту до переговорів з урядом УНР. До Камінця приїздив із Москви приятель Леніна, швайцарський комуніст Фріц Пляттен, з пропозицією — договору про спільну боротьбу проти Денікіна. Пляттен у розмові з головою уряду УНР І. Мазепою в вересні 1919 р. переказав слова Леніна: „Нехай би була в Україні добра демократична республіка, ніж погана совєтська".

Пляттен зустрів у Камінці в редакції „Робітничої Газети" соціял-демократа Петра Бенцю. Бенця був перед революцією 1917 р. на еміґрації в Швайцарії і там заприязнився з Пляттеном, який належав тоді до швайцарської соціял-демократичної партії. В розмові з ним Пляттен щиро оповідав про критичне положення большевицького уряду, про невдоволення Леніна на Християна Раковського, якого він був призначив на пост „прем'єра" уряду Совєтської України.

Окупаційний уряд Раковського сприяв великодержавному націоналізмові. Раковський проголосив, що українська мова потрібна тільки „буржуазній інтеліґенції". В Україні уряд Раковського почав силувати хліборобів вступати в сільськогосподарські „комуни". Режим Раковського збудив у масах української людности збройний спротив. Червона армія мусіла покинути територію України. Уряд Раковського був зліквідований рішенням Москви.

(Далі буде).

ПРОТОКОЛ

27-ої ЗВИЧАЙНОЇ КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

яка відбулася в Hotel Statler Hilton, Cleveland, Ohio в тижні від 18-го до 23-го травня 1970 року

2

Схвалення програми нарад Конвенції

Після цього однодушно схвалено, запропоновану Н. Олеком і В. Салабуном програму нарад Конвенції в такому тексті:

1. Відкриття Конвенції;
2. Звідомлення Верифікаційної Комісії;
3. Вибір:
   а) Конвенційної Президії в складі голови, двох заступників та двох секретарів,
   б) Виборчої Комісії в складі 11 членів,
   в) Комісії Просьб у складі 5 членів;
4. Покликання Пресової Комісії;
5. Звідомлення членів Головного Екзекутивного Комітету:
   Головного предсідника Йосипа Лисогора,
   Заступника головного предсідника інж. Степана Куропася,
   Заступниці головного предсідника Марії Душник,
   Заступника головного предсідника Богдана Зорича,
   Заступника головного предсідника Володимира Сохана,
   Головного секретаря д-ра Ярослава Падоха,
   Головного касира Петра Пуцила.
6. Звідомлення Головної Контрольної Комісії і її членів:
   д-ра Володимира Галана,
   мґра Івана Гевряка,
   Івана В. Іванчука,
   Івана Ващука,
   Володимира Гірняка.
7. Звідомлення членів Головної Ради:
   Тараса Шмаґали,
   Тараса Шпікули,
   Степана Гавриша,
   Мирона Куропася,
   Василя Дідюка,
   Анни Дубас,
   Володимира Запаранюка,
   Дмитра Попадинця,
   Анни Чопик,
   Марії Демидчук,
   Олени Олек,
   Івана Одежинського,
   д-ра Михайла Данилюка,
   Андрія Джули.
8. Звідомлення головного редактора органу УНСоюзу „Свобода" — Антона Драгана.
9. Дискусія над звідомленнями та їх прийняття;
10. Звідомлення Статутової Комісії; дискусія та ухвали;
11. Визначення висоти запорук і платні платних членів Екзекутивного Комітету;
12. Вибір Головного Уряду УНСоюзу;
13. Звідомлення Комісії Просьб; дискусія та ухвали;
14. Внесення і ухвали для добра організації;
15. Різні справи;
16. Закриття Конвенції.

1. Opening of Convention
2. Report of Credentials Committee
3. Election:
   a) Convention Chairman, 2 Vice-Chairmen, 2 Secretaries
   b) 11-member Election Committee
   c) 5-member Committee on Petitions
4. Appointment of Press Committee
5. Reports of UNA Supreme Officers:
   Supreme President Joseph Lesawyer
   Supreme Vice President Stephen Kuropas
   Supreme Vice President Mary Dushnyck
   Supreme Vice President Bohdan Zorych
   Supreme Vice President Walter Sochan
   Supreme Secretary Jaroslaw Padoch
   Supreme Treasurer Peter Pucilo
6. Report of UNA Auditing Committee and members:
   Dr. Walter Gallan
   John Hewryk
   John W. Evanchuk
   Ivan Waszczuk
   Walter Hirniak
7. Reports of Supreme Advisors:
   Taras G. Szmagala
   Taras Shpikula
   Stefan Hawrysz
   Myron Kuropas
   Wasyl Didiuk
   Anne Dubas
   Walter Zaparaniuk
   Dmytro D. Popadynec
   Anna Chopek
   Maria Demydchuk
   Helen B. Olek
   John Odezynsky
   Michael Danyluk, M.D.
   Andrew Jula
8. Report of Editor-in-chief of "Svoboda," Anthony Dragan.
9. Discussion on the Reports and their Acceptance.
10. Reports of By-Laws Committee; Discussion and Resolutions.
11. Determination on bonding and salaries of paid Supreme Executive Officers
12. Election of Supreme Officers of the UNA.
13. Report of the Committee on Petitions. Discussion and Resolutions.
14. Resolutions and Recommendations for the well-being of theorganization.
15. Miscellaneous.
16. Adjournment.

В цьому місці Й. Лисогір представив делеґатам редактора „Українського Тижневика", Зенона Снилика.

2. ЗВІДОМЛЕННЯ ВЕРИФІКАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ

Й. Лисогір представив голову Верифікаційної Комісії — п. Карла Сачка, секретаря 53-го Відділу і предсідника Окружного Комітету в Піттсбурґу. П. Сачко з черги представив других членів Верифікаційної Комісії, а саме: Павла Дуду (Відділ 341) — почесного предсідника, Миколу Хоманчука (5) — заст. голови, проф. Миколу Дербуша (345) — секретаря української мови, Михайла Фединишина (155) — секретаря англійської мови.

П. Сачко поінформував про працю Верифікаційної Комісії, що тривала три дні перед Конвенцією й подякував членам Комісії за їхню совісну працю. Він також подякував заступникові гол. предсідника УНС Володимирові Сохановi за підготовну працю вступну провірку всіх протестів, які наспіли відносно вибору деяких делеґатів, як також за підготовчу працю до реєстрації делеґатів. П. Сачко попросив п. М. Дербуша відчитати звіт Комісії українською а п. М. Фединишина англійською мовами. М. Дербуш відчитав такий звіт.

Перша сесія УНСоюзу для 27-ої Конвенції, що відбувається в Клівленді в часі від 18 до 23-го травня 1970 р. була формально відкрита в год. 10 зрана в четвер, дня 14 травня ц. р. Вол. Сохановим заст. головного предсідника. Приявними були делеґати назначені до цієї Комісії Гол. Урядом: Микола хоманчук, Відділ 5, Асторія, Лонґ Айленд, Н. Й., Павло Дуда (341) Віндсор, Канада, Михайло Фединишин (155), Перт Амбой, Н. Дж., Карло Сачко (53) Піттсбурґ, Па., Микола Дербуш (345) Міннеаполіс, Мінн. та Вол. Сохан, заст. гол. предсідника УНС.

Вступним словом В. Сохан привітав Комісію з рамени Гол. Уряду та подав пояснення і загальні інформації щодо обов'язків Комісії.

До Управи Комісії вибрано: Карло Сачко — голова, Микола Хоманчук — заст. голови, Микола Дербуш — секретар української мови, Михайло Фединишин — секретар англійської мови.

Комісія поступаючи згідно з кличем цієї Конвенції „В пошані для піонерів" вибрала делеґата Павла Дуду, найстаршого члена Комітету, почесним предсідником Комітету.

На пополудневій сесії 14-го травня 1970 року Комісія прочитала і обговорила всі протести, зажалення і рекомендації, що наспіли перед першим засіданням. Рішення дотично цих протестів, зажалень і рекомендації є слідуючі:

Відділ 6-ий, Гестінґс над Гудсоном. Іван Пециляк, допущений на делеґата.

Відділ 27-ий Нюарк, Н. Дж. Вимозі дотично другого делеґата Відділу відмовлено згідно зі статутом УНС.

Відділ 96-ий Піттсбурґ, Па. Відмовлено відносно другого делеґата, згідно зі статутом УНС.

Відділ 133-ий Нюарк, Н. Дж. Залягає з вкладками. Делеґата не затверджено, згідно зі статутом УНС.

Відділ 176-ий Чикаґо, Ілл. Прочитано лист з рекомендацією признати делеґата від Відділу, якого Екзекутива не допустила. Комітет відкинув домагання.

Відділ 200 Озон Парк, Н. Й. Протест щодо вибору делеґата відкинено.

Відділ 412/476. Злуку Відділів і вибір спільного делеґата о. Михайла Блаженка. схвалено.

Відділ 473 Монтреаль, Канада. Відчитано лист з порученням признати делеґата від Відділу, якого Екзекутива не затвердила. Комісія відкинула домагання.

Дня 14-го травня 1970 р. о год. 8.30 веч. Комісія вислала телеграми до слідуючих Відділів, інформуючи їх про свої рішення: Відділам чч. 6, 27, 96, 133, 176, 412 і 473 та до Ст. Вовка і Союзу Українських Братств.

Союз Українських Братств: Верифікаційна Комісія рекомендувала Екзекутиві запросити Ст. Вовка на цю Конвенцію, як гостя, щоб він репрезентував членство Союзу Українських Братств, за його пильні старання в справі злуки.

Верифікаційна Комісія затвердила попередні рішення Головного Екзекутивного Комітету щодо вибору делеґатів від слідуючих Відділів: 206, 219, 233, 276, 336, 340 і 415.

15 і 16 травня ц. р. в чергові сесії Верифікаційної Комісії займалися перевіркою усього членства злучених Відділів, провірювали кваліфікації обраних делеґатів, і потвердила всіх делеґатів вибраних і допущених на цю Конвенцію.

Загально маємо 432 делеґатів зі затвердженими повновластями і 26 головних урядовців. разом 458 осіб.

17-го травня, в неділю; Комісія реєструвала делеґатів від 10 рано до 10 вечора.

Сьогодні, 18-го травня, до часу цього звіту зареєстровано 421 делеґатів та 26 головних урядовців, разом 447 осіб.

Цей звіт Верифікаційної Комісії був прийнятий одноголосно, на внесення делеґата 114-го Відділу, підтриманий делеґатами Відділів 14, 304, 305, 70, і інших.

Головний предсідник Й. Лисогір поінформував делеґатів, що перебіг Конвенції є записуваний на магнітофонній плівці. Він попросив Василя Поповича (Відд. 367, якого запрошено) до тієї функції, щоб він поінформував делеґатів, як слід вживати мікрофон. Василь Попович подав інформації та просив делеґатів, які забирають голос, щоб на початку подавали свої імена і число своїх Відділів. П. Поповичеві в рекордуванні перебіґу конвеції помагають Володимир Дідик і Іван Грозьо (367).

П. Й. Лисогір назначив слідуючих делеґатів, як дверників: Михайла Попіля (106) і Іван Приґоду (361) та поінформував їх, щоб уважали на порядок під час нарад, зокрема під час голосування, а гостей щоб приміщували на конвенційній залі тільки на подальших місцях. В дальшому гол. предсідник проголосив, що аплікації кандидатів на членів УНС, що їх привезли зі собою делеґати, дальше принимається і їх слід передавати гол. секретареві Я. Падохові. З черги приступлено до 3-ої точки програми.

ВИБІР КОНВЕНЦІЙНИХ ПРЕЗИДІЇ І КОМІСІЙ

Делеґат Микола Плавюк (Відд. 458) запропонував, щоб Конвенція вибрала делеґата сенатора Павла Юзика (Відд. 492), який був активний протягом багатьох літ в УНСоюзі почесним предсідником Конвенції. Цей внесок підтриманий зі залі, схвалено аплявзом делеґатів.

Після цього делеґат Микола Плавюк поставив внесення на вибір слідуючих членів Президії Конвенції: Іван О. Флис (267) з Ню Йорку — предсідник, Михайло Дужий (292) з Дітройту і Павло Дорожинський з Ню Йорку (450), заступниками предсідника, Мільдред Мілянович (287) з Джерзі Сити і мґр Володимир Ничай (106) з Чикаґо — секретарі.

Делеґат Микола Хоманчук (5) поставив внесок номінувати слідуючих делеґатів на членів Президії Конвенції: Іван О. Флис — предсідник, сенатор Павло Юзик і Михайло Дужий — заступники предсідника, Мільдред Мілянович і Володимир Ничай — секретарі.

Сенатор П. Юзик не прийняв цієї номінації, заявляючи, що погоджується прийняти функцію почесного предсідника Конвенції. Делеґат з Відділу 361 запропонував дел. Романа Голіята (19) на секретаря української мови.

Внесення М. Плавюка було подане під голосування і на проповицію Й. Лисогора слідуючі делеґати були вибрані до Президії Конвенції одноголосно: Іван О. Флис — предсідник Конвенції, Павло Юзик — почесний предсідник, Михайло Дужий — заст. предсідника. Павло Дорожинський заст. предсідника. Мільдред Мілянович — секреетар англійської мови, Володимир Ничай — секретар української мови.

Гол. Предсідник запросив вибрану Президію зайняти місця за президіяльним столом і передав дальше ведення. Конвенції предсідникові Іванові О. Флисові. Предсідник І. Флис подякував делеґатам за довір'я у виборі президії. Він зложив подяку сенаторові Павлові Юзикові за прийняття функції почесного предсідника і заявив, що вибір справив йому велике вдоволення, бо це вже втретє його вибирають предсідником Конвенції УНС. Він теж вдоволений вибором, М. Дужого і П. Дорожинського на його заступників, бо вони також діяли в тій самі ролі на недавній Конвенції Українського Конґресового Комітету. Щодо правил ведення Конвенції президія буде руководитися правилами парляментарного поступовання, Предсідник просив дальше делеґатів про співпрацю у переведенні цієї Конвенції, а зокрема про участь у всіх сесіях, про активність під час нарад, а найважливіше, щоб приходили на ці наради з доброю волею. Якщо буде добра воля серед усіх делеґатів, не буде ніякої проблеми, яка б не була вирішена для добра УНСоюзу і української спільноти. В цьому місці предсідник зарядив 10-ти хвилинну перерву, яка закінчилася о год. 11.35 перед полуднем.

В міжчасі роздано бальоти (карточки до голосування) для вибору Виборчої Комісії.

Г. Кравчук (251) ствердив, що вперше сенатора Павла Юзика обрано почесним предсідником Конвенції й просив поінформувати скільки делеґатів є з Канади, щоб американські делеґати могли їх привітати. Предсідник заявив, що є 51 делеґатів з Канади і 4 канадійців є в Головному Уряді. Канадійців привітали приявні оплесками.

Вибір Виборчої Комісії

Предсідник відкрив номінацію на 11 членів Виборчої Комісії, яких обов'язком буде перевести вибори головних урядників УНС.

Із залі запропоновано і підтримано слідуючі кандидатури:

Павло Пироганич (283), Іван Паньків (495), Ярослав Карпяк (385), Володимир Левенець (5), Микола Бобечко (102), о. Богдан Смик (484), Володимир Бережан (114), Микола Андрухів (471), Микола Кончак (94), Ярослав Вазюк (175), Мирослав Демчук (76), Анна Присковач (23), Єфим Омельченко (451), д-р Ол. Соколишин (204), Степанія Боганек (334), Роман Смук (425), Василь Осадчук (172), Евген Мастикаш (432), Михайло Воробець (356), Микола Драпала (96), Андрій Малян (5), Микола Сивий (481), Іван Скіра (153), Антін Гайдук (243), о. Степан Біляк (422), Михайло Каркоць (345), Марія Федак (112), Василь Марущак (42), Семен Лупацій (339), Йосиф Р. Фаренич (462), Михайло Хомин (32), Володимир Рефт (120). На внесення Івана Лаби (177), підтриманий зі залі схвалено замкнути номінацію. Після двократного відчитання листи кандидатів, переведено голосування бальотами. Делеґати покликані до обчислювання голосів, зібрали бальоти і передали їх Верифікаційній Комісії. Після цього Конвенція приступила до виборів 5-ох членів Комісії Просьб і Скарг.

Вибір Комісії Просьб і Скарг

Зі залі були запропоновані і підтримані такі кандидати на одного з 5-ти членів Комісії: Михайло Нич (397), Роман Припхан (399), Іван Михальцевич (221), Ґеновефа Жеребняк (180), Юрко Спольський (440), Павло Дубас (471), Іван Хомко (42), Іван Попович (102), о. Омелян Мицик (388), Ольга Бик (364), Володимир Гавриляк (316), Мирослав Кальба (226), Михайло Ольшанський (423), Ярослав Кришталович (222), Петро Залуга (183), о. Степан Біляк (422), Михайло Наконечний (497), о. Богдан Їжак (144), Анна Ремик, (238), Ілля Курман (408), Іван Зазворський (147).

Делеґат Іван Куйдич (337) поставив внесення, щоб замкнути номінацію, її підтримали багато делеґатів й що схвалено. На запит предсідник пояснив, що номінація є важною, якщо номінований ані не ризиґнує ані не протестує проти своєї кандидатури. Мих. Шепеляк (109) пропонує, щоб кожен кандидат подав залі, як вимовляється згл. пишеться його прізвище. Номінати при викликанню їхніх прізвищ заступником предсідника П. Дорожинським поступали згідно із повищою пропозицією.

Ана Ремик (238) зрезиґнувала з кандидатури до Комісії Просьб. Делеґати виповнили бальоти які зібрано і передано Верифікаційній Комісії.

4. ПОКЛИКАННЯ ПРЕСОВОЇ КОМІСІЇ

Предсідник Іван О. Флис відчитав листу зголошених кандидатів на членів Пресової Комісії: Антін Драган (25), Іван Керницький (457), Зенон Снилик (25), Петро Рогатинський (75), Стефанія Букшована (340), Роман Куропась (20), Степан Женецький (8), Андрій Забродський (156), Марія Шпікула (221), Олександер Луцький (153). В. Роговський (14), поставив весення, щоб прийняти цілу листу без змін. Внесення підтримано зі залі і схвалено трьома голосами проти. Після цього предсідник зарядив перерву на обід від години 12-ої до год. 2-ої по полудні.

ДРУГА СЕСІЯ

Понеділок, 18-го травня 1971 по полудні.

В понеділок по полудні Сесію Конвенції відкрито в годині 2-ій відчитанням листи приявних делеґатів.

Вибір Фінансової Комісії

Предсідник І. О. Флис запропонував делеґатам номінувати кандидатів на членів Фінансової Комісії і поінформував, що наспіла пропозиція, щоб теперішня Головна Контрольна Комісія урядувала під час Конвенції, як фінансова Комісія. Делеґати стрінули цю пропозицію з невдоволенням і тому предсідник зарядив номінацію. Номіновано таких делеґатів: Осип Бакай (430), Марія Шпікула (221), Роман Крупка (361), Роман Чучкевич (346), Іван Скіра (153), Евстахій Гомотюк (277), Микола Сенчишак (131), Василь Вишиваний (361), Іван Винник (194), Василь Ліщинський (240), Володимир Пепюк (151), пастор Василь Давидюк, (411), Микола Денисюк (487), Теодор Чай (320). О. Омелян Мицик (388) пропонує замкнути номінацію. Внесення підтримало багато делеґатів. Тому, що були намагання продовжувати номінацію, предсідник І. О. Флис пояснив, що внесення на закриття номінації є внесенням формальним і його слід негайно піддати під голосування, а якщо делеґати бажають продовжувати номінацію, тоді слід цей внесок відкинути. Після цього схвалено внесення замкнути номінацію. Після розділення виборчих карточок запропоновано, щоб кожен викликаний кандидат встав і представився перед мікрофоном. На запит Романа Чорнобіля (437). Предсідник вияснив, не можна бути членом двох чи більше комісій. Обраний до більше комісій повинен зрезиґнувати з усіх крім однієї, а його місце в комісіях, з яких він зрезиґнував займе цей кандидат, що дістав найбільшу кількість голосів після нього.

Перед приступленням до дальших точок нарад, а саме звітування членів Головного Уряду, предсідник Конвенції пригадав, що на попередній Конвенції було бажаним делеґатів, щоб члени Головного Уряду не читали своїх надрукованих звітів, тільки щоб у найбільше 10-ти хвилинах їх доповнили. Після тридцятихвилинної дискусії над цим питанням схвалено внесення Віталія Галича (21), підтримане численними делеґатами, щоб обмежити звітування до десяти хвилин. Після цього додаткові звіти склали члени Екзекутиви.

(Продовження на стор. 4-ій)

5. ЗВІДОМЛЕННЯ ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ

Звіт Головного Предсідника УНСоюзу Йосипа Лисогора

15 вересня 1893 року, майже 77 років тому, „Свобода" принесла на своїй 1-ій сторінці редакційну статтю, в якій, між іншим, писалося: „Ми дали слово, що ясніше роз'яснимо, в який спосіб ми, українці, що вільно проживаємо тут, в Америці, можемо поліпшити свою долю". Після того йшло те, що на ті часи було рішучою порадою: „... треба народної організації в Америці... Знаємо вже наперед, що нашу думку, нашу мисль... привітає український нарід по всій Америці... наш нарід піднесе свій могучий голос і з усіх сторін відізвуться українці та скажуть — нам треба Народного Українського Союзу, нам треба пізнатись... нам треба триматися купи..."

Цей славетний заклик і та добра порада не були, як лякався отець Грушка, „голосом вопіющого во пустині". Це було насправді світло лискавки, яка підштовхнула власних українських іміґрантів до діла. Всі ми тут сьогодні і наші члени, яких репрезентуємо у З'єднаних Стейтах і в Канаді, є живим доказом на успіх ідеї отця Грушки. Звіти, що їх складуть на цій нашій Конвенції члени Головного Уряду і головний редактор „Свободи", будуть не тільки деталізованим звідомленням нашої активности за останніх чотири роки, але й документацією пророцтва отця Грушки, що ми „поліпшимо свою долю в цій новій країні", як ми цього сподівалися і молилися, „ми пізнали себе краще" і ми з'єднали 89.000 наших земляків в динамічній і економічно могутній братській організації, яка далі „поліпшуватиме нашу долю".

З вдячністю у наших серцях ми, делеґати на цій Конвенції, першій після нашого діямантового ювілею, напевне запишемо до протоколу подяку отцеві Грушці й нашим засновникам - піонерам за їх передбачливість і за силу їх духа. Далі, ми прирікаємо також завжди мати їх у нашій вдячній пам'яті і обіцяємо не тільки прикрашувати їх могили квітами та слізьми радости, але й будемо тямити про пам'ятники, що їх ми вже здвигнули і ще будемо здвигати на їх вічну пошану.

Від нашої останньої конвенції наші дві країни і широкий світ переживали надзвичайні і бурхливі події. Громадські й соціяльні групи та їх поведення переходили докорінні зміни. У нашому випадку ці зміни були позитивного характеру, бо ми повністю присвятили себе нашій специяльній справі, енерґійному сприянню й пропаґуванню наших братських, культурних, виховних, релігійних і економічних інтересів, та підвищуванню загального добробуту членів та наших українських людей. А впродовж останніх двох років присвячувано цим цілям особливу увагу під час святкувань 75-тиріччя „Свободи" й Українського Народного Союзу.

Коли поглянемо назад на те, що ми осягнули від 1 січня 1966 до 31 грудня 1969 року, то можемо бути середньо вдоволеними. Ми не осягнули всіх наших цілей, наш поступ був часом повільніший, аніж ми цього хотіли, проте все ж ми ступали вперед у більшості департаментів. Наші забезпеченеві й фінансові операції — стрижень і мускули нашої організації, виявляли поміркований зріст в активах, у прибутках з інвестицій, у зрості самих інвестицій, у прибутках з членських внесків і в активному забезпеченні. Виплати живучим членам, включно з готівковими дивідендами, були ліберальніші. Зросли дотації і субвенції на виховні, релігійні, патріотичні, культурні і спортові цілі. Наша участь у проєктах окремих громад та в діяльності братських організацій поглибилась на місцевому й загально-крайовому терені і поширилась наша видавнича діяльність.

Ми надалі зберігали нашу позицію, як найбільша українська братська установа у вільному світі, однак мусимо зазначити, що інші українські братські Союзи росли швидше, як ми. Наші дії простяглись на два нові стейти, Вірджінію і Тексас, і тепер маємо наші Відділи у 29 стейтах та Дистрикті Колюмбії в З'єднаних Стейтах та в сімох провінціях Канади. Ми далі займаємо 21-ше місце між 101 братськими організаціями, які є членами Крайового Братського Конґресу Америки, себто маємо те саме місце, що його займали чотири роки тому.

ЧЛЕНСТВО Й ОРҐАНІЗАЦІЙНА АКТИВНІСТЬ

Залізною підвалиною нашої братської будови є наше членство. Чим більше маємо членів, тим більше можемо будувати й із тим більшим успіхом можемо осягати цілі, задля яких заснувався наш Союз. Організування нових членів було головною ціллю в кожному році нашої історії й останні чотири роки не становили вийнятку.

У 1966-1969 р.р. у кампаніях за придбання нових членів наші секретарі, урядовці у Відділах та організатори здобули приблизно 19.000 нових членів, або на 5 відс. більше, як у р.р. 1962-1965. На кінець 1969 року загальний стан нашого членства переступив число 89.000. Це — на 3.000 більше членів, як їх було на кінець 1965 року. У попередньому чотирирічному періоді ми зорганізували 18.000 членів з чистим зиском 4.500 членів. Загальне число Відділів зменшилось з 485 до 460 внаслідку комасації, до якої ми заохочуємо, коли деякі Відділи стають неактивними.

Розгляд статистики щодо поступу нашого членства виявляє, що наші організаційні висліди з року на рік були хиткими. Ми не зберігали того самого напрямку. Особливо критичним був 1968-ий рік. Не тільки ми обнизили тоді рівень росту нашого загального членства, але й зійшли на найнижчий ступінь в організуванні нових членів, забезпечених на життя. Внаслідку більшого числа виплат на забезпеченеві грамоти і внаслідку закінчення платности вкладок на 20-тирічні грамоти, наше активне членство, себто, таке, що платить вкладки, зменшилось на понад 900 членів. З тих самих причин ми знову втратили додаткових 800 платників членських вкладок в 1969 році.

Нашою особливою журбою є дальше зменшення членів департаменті молоді. Ми впали з висоти 25,600 у 1962 до 23.200 у 1969, себто обнизились на 2.400. Департамент дорослих зійшов із 49.900 у 1966 до 48.600 у 1969, себто прийшло зменшення на 1.300 членів. Коли б ми не мали зросту грамот в акцидентовому забезпеченні, то втрата в департаменті дорослих була б ще значно більша.

Аналіза змін у членстві за областями виглядає, що 15 стейтів в Америці і всі провінції в Канаді виказували від останньої Конвенції зиски, коли водночас 13 стейтів виказували втрати. Стейт Ню Джерзі зробив за чотири роки найбільший поступ, пішовши від 10.354 членів вгору до 11.358 у 1969 році, себто виказав у чотирьох роках зріст на 1.004 члени. Це становить одну третину загального зиску за чотири роки для цілого нашого Союзу. Пенсилвенія додала в тому часі 460 членів, Мішиґен 382, Огайо 144. Сім провінцій в Канаді ступили вперед з 1.307 членами. Стейти Ню Йорк, Іллиной і Коннектикат виявили втрати в числах членів.

Пенсилвенія із своїми 155 Відділами і кругло 18.000 членів є далі нашим стейтом „число один" в обох категоріях. Ню Йорк залишився на другому місці, а за ним іде Ню Джерзі. Варто зазначити, що наше членство в Ню Джерзі, стейті з осідком нашої централі, становить п'яту з черги найчисленнішу братську групу в тому стейті, яку випереджують тільки Лицарі Колюмба, Польський „Звйонзек" у ЗСА, Польська „Польонія" в ЗСА, Сини Польщі і Лютеранське Братство.

Впродовж останніх чотирьох років наші організаційний формат і діяння залишились здебільша ті самі, що були раніше. Основним чинником залишалися секретарі Відділів. Успіх або невдача наших місцевих програм залежали передусім від хисту урядовців Відділів виконати належну роботу. Бачимо по звітах, що деяке число Відділів були надзвичайно успішними, під час коли інші вперто виявляли нездатність зорганізувати впродовж року бодай одного члена. Статистика показує також, що понад 50 відс. наших теперішніх Відділів мають тепер менше членів, як їх мали чотири роки тому.

On September 15, 1893, almost 77 years ago, Svoboda carried a front page editorial which read in part: "we promised that we would explain how we, Ukrainians, living here in freedom, can improve our lot." Then followed what for that time was bold advice: "it is imperative to create a national organization in America... We are certain that this idea, this plan of ours will be welcomed by Ukrainians in all America...our people will raise their mighty voice and Ukrainians everywhere will say — 'we need the Ukrainian National Association, we must get to know each other better, we must unite'..."

That famous appeal and good counsel, as we now know, was not as Father Hrushka feared, a "cry in the wilderness." It was in fact the stroke of lightening that sparked early Ukrainian immigrants into action. All of us here today and the members we represent in the United States and Canada are living proof of the success of Father Hrushka's idea. The reports to be presented to this Convention by the members of the Supreme Assembly and the editor-in-chief of Svoboda will not only be a detailed accounting of our activities during the past four years but will also be a documentation of Father Hrushka's prophecy that we Ukrainians "would improve our lot in this new land." As he hoped and prayed we have gotten "to know each other better" and we have united over 89,000 of our kinsmen into a dynamic and economically powerful brotherhood that will further "improve our lot."

With deep hearted appreciation we the delegates at this Convention, the first after our Diamond Jubilee, most certainly go on record thanking Father Hrushka and our pioneer founders for their vision and fortitude. Further, we also pledge to always remember them kindly and promise to adorn not only their graves with flowers and tears of joy but also their memorials that we have erected and will continue to erect in their everlasting honor.

Since our last Convention, our two countries and the world in general have witnessed unusual and turbulent events. Society and social groups and their conduct have undergone far-reaching hanges. In our case the changes were of a positive nature for we completely devoted ourselves to our particular cause, the vigorous advocation and promotion of our fraternal, cultural, educational, religious, and economic interests and advancing the general welfare of our members and our Ukrainian people. And during the last two years these purposes were given added meaning during the celebrations of the Svoboda and Soyuz 75th Anniversaries.

As we glance back at what was accomplished from January 1, 1966 to December 31, 1969 we can be mildly satisfied. We did not reach all of our goals, our pace at times was slower than we wanted it, but we did move forward in most departments.

Our insurance and financial operations, the backbone and muscle of our organization, showed reasonable gains in assets, investment income, yield on investments, dues income, and life insurance in force. Benefits paid to living members, including cash dividends, were more liberal. Donations and contributions for educational, religious, patriotic, cultural and sports programs were increased. Our involvement in community projects and fraternal activities was stepped up on local and national levels and our publication projects were expanded.

We continued to maintain our position as the largest Ukrainian fraternal society in the free world but it must be noted that other Ukrainian fraternals are growing faster than we are. Our operations were extended into two new states, Virginia and Texas, and we now have branches in 29 states and the District of Columbia in the United States and in seven provinces in Canada. We continue to rank 21st in size among the 101 fraternal societies that are members of the National Fraternal Congress of America which is the same position we held four years ago.

MEMBERSHIP AND ORGANIZING ACTIVITIES

The bed-rock of our fraternal structure is our membership. The more members we have the more we can build and the more effective we can be in carrying out the purposes for which we were founded. Organizing new members has always been a paramount objective in every year of our history and the last four years were no exception.

In the 1966-1969 membership campaigns our secretaries, branch officers, and organizers enrolled approximately 19,000 new members or 5% more than in 1962-1965. At the end of 1969 our total membership exceeded 89,000. This was 3,000 more members than at the end of 1965. In the previous four-year period we organized 18,000 members and the net increase was 4,500 members. The total number of branches decreased from 485 to 460 because of mergers which we encourage when branches become inactive.

A study of our membership progress charts indicates that our year-to-year organizing results were erratic. We did not maintain a steady course. 1968 in particular was a critical year. Not only did we level off in growth in total membership but we hit a new low in life insurance members organized. Due to a larger number of endowment certificates maturing and 20 year certificates being paid-up in 1968 our active or dues paying membership decreased by more than 900 members. Again, and for the same reasons, we lost an additional 800 dues paying members in 1969.

Of particular concern is the continuing decline in Juvenile members. We dropped from a high of 25,600 in 1962 to 23,200 in 1969, a decrease of 2400. The Adult department has gone from 49,900 in 1966 to 48,600 in 1969, a decrease of 1300 members. If we did not have the gains in Accidental Death and Dismemberment certificates, the loss in the Adult department would be substantially greater.

An analysis of membership changes by regions reveals that fifteen states in the United States and all of Canada posted gains since the last Convention while thirteen states suffered losses. The state of New Jersey made the highest four-year advance of any state going from 10,354 members in 1965 to 11,358 in 1969 or an increase of 1003 in four years. This represents one-third of the over-all in four years for all of Soyuz. Pennsylvania added 460 members during this period, Michigan 382, and Ohio 144. The seven provinces in Canada forged ahead by a total of 1307 new members. The states of New York, Illinois, and Connecticut showed decreases.

Pennsylvania with 115 branches and approximately 18,000 members continues as our number one state in both categories. New York remained in second place followed by New Jersey. It is interesting to note that our membership in New Jersey, our home state, comprises the fifth largest fraternal group in that state being superceded only by the Knights of Columbus, the Polish National Alliance of U.S.A., the Sons of Poland, and the Lutheran Brotherhood.

During the past four years our organizing format and procedures remained largely the same as in previous periods. The key factor continued to be the Branch Secretary. The success or failure of our local programs depended primarily on the ability of the Branch officers to get the job done. We can see from the record that a number of Branches have been remarkably successful while others have consistently failed to organize even one member per year. Our statistics also show that over 50% of our present branches have less members now than four years ago.

(Продовження в наступному числі)

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

Total number of members - January 1, 1960 - December 31, 1969

1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969
79600	81441	82424	83493	84414	86059	87053	88261	88265	89108

Scale: 8000, 8100, 8200, 8300, 8400, 8500, 8600, 8700, 8800, 8900

Active dues paying members - January 1, 1960 - December 31, 1969

1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969
73843	75056	75278	75608	75573	76473	77251	77320	76389	75583

Scale: 73000, 74000, 75000, 76000, 77000

Number of members organized - January 1, 1960 - December 31, 1969

1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969
3567	4830	4093	4446	4398	4896	4994	4400	3872	5462

Scale: 3000, 4000, 5000, 6000

Відійшла письменниця Олена Цегельська

Дня 16-го вересня 1971 р. відійшла назавжди письменниця Олена Цегельська. Померла й похоронено її у Філядельфії, де проживала від часу приїзду після останньої світової війни. Прожила 84 роки. Все її життя було працею для української дитини. Учителька і письменниця виховувала молоді українські покоління понад 60 років. Молодою учителькою опинилася в селі Закомаря в Золочівщині, недалеко від села Підлисся, місця народження і культу Маркіяна Шашкевича. У цьому селі прожила аж до другої світової війни. Як письменниця виступила вперше у 1910 р. у часописі „Діло" і з того часу вже не залишила пера. Стала співробітницею д и т я чого журнала „Дзвінок" у Львові, куди запросив її тодішній редактор, Іван Крип'якевич, відомий історик і письменник для дітей. Після I світової війни стала співробітницею журналів „Світ Дитини" і „Малі Друзі", а також жіночих львівських журналів. У бібліотеці „Діла" вийшла її велика повість „Ганнуська йде до міста", а М. Таранько, видавець „Світу Дитини", видав її збірки казок та оповідань дітям. У дитячих журналах підписувалася звичайно псевдом Галя.

Під кінець другої світової війни опинилася в Німеччині, жила в таборі ДіПі, де зразу відновила свою письменницьку працю і дала чи не вперше в нашій літературі твір на тему останньої війни п. з. „Петрусева повість", а відтак другу його частину „Тайни гір". Стала співробітничати в відновлених на еміграції „Малих друзях" і інших виданнях, а після переїзду до ЗСА співпрацювала постійно в журналі „Веселка" і „Наше життя" — органі СУА. При тому писала теж більші твори, з яких появилося велике оповідання „Весняні бурі", видані в Німеччині заходами її учня о. д-ра М. Коржана, а у в-ві „Нашим дітям" — ОПЛДМ" збірка казок і оповідань „Напровесні". Численні казки з оповідання розкинуті в журналах, а теж численні ще в рукописах — ждуть на своє видання окремими книжками.

Твори О. Цегельської завжди мали свого вдячного читача, а в творах для дітей виявила глибоке знання дитячої душі і особливий хист промовляти до їхньої душі.

О. Цегельська була членом - засновником ОПЛДМ — Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді, членом ОУП „Слово" і до кінця свого життя була творчою.

Найкращим виявом пошани для покійної письменниці буде видання вибраних її творів, які ждуть в архіві О-ОЛДМ на свою появу. Зокрема потрібне перевидання „Петрусевої повісти", яка вийшла була в повоєнній Німеччині малим і давно вичерпаним накладом, до того в скороченні та й недосконалим виданням.

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. письменниці Управа ОПЛДМ призначає суму 250 дол. на фонд посмертного видання її творів і просить про пожертви на цей фонд усіх, що доцінюють вагу й потребу літератури нашим дітям і молоді. Зокрема просить учителів рідних шкіл провести у клясах гутірки про бл. п. письменницю, подбати про лектуру — читання дітьми її збірки „Напровесні" та провести між дітьми і їхніми батьками збірку на фонд видання її творів, визначуючи акцію збірки такого фонду одним із виховних засобів пошани наших творців слова.

Управа і Члени Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді

Адреса:
Nashym Ditiam — OPDL
c/o St. Mary's Credit Union
278 Bathurst St.
Toronto 133, Ont., Canada

УККА ВЕДЕ ІНТЕНСИВНУ ЗБІРКОВУ КАМПАНІЮ ЗА ЗБІЛЬШЕННЯ НАРОДНОГО ФОНДУ ДО $100,000 ДО КІНЦЯ РОКУ; ПОТРІБНО БУЛО $48,000; ЩЕ ПОТРІБНО $31,500.

ЗМАГАННЯ ЗА РИБУ

(Продовження зі стор. 2-ої)

йона долярів виловлює щороку риби Японія, висилаючи, як і СССР, свою величезну на 3 000 кораблів фльоту за тисячі миль. Навесні цього року 320 японських кораблів біля берегів Аляски ловили лососів (салмон), сотні кораблів оперували в Берінговому морі, в водах Орігону, ловлячи крабів, оселедців і сайду. В Японії створено 165 морських дослідних інституцій.

Риболовні судна комуністичного Китаю оперують у власних прибережних водах і загальним виловом риби стоять у світі на четвертому місці. Норвезькі рибалки з урядовою фінансовою допомогою модернізують старі та будують нові кораблі, щоб на широких водах включитися в змагання з іншими країнами.

У своїй статті п. н. „Чому наша риболовна фльота йде на дно" американський автор Джеймс Ропер стверджує, що рибний промисл З'єдинених Стейтів зближається до стану стагнації — застою і нерухомости. Риболовна фльота та її устаткування — перестарілі. З 13.000 кораблів понад 5 тонн поємности 14% збудовано 50 років тому, 54% — 20 років тому, лише 16% мають гідравлічні корби, лише 8% — холодильники. Пересічний вік американського рибалки 59 років, бо молодь шукає вище оплачуваної праці.

В американському риболовному промислі звичайно одна особа є власником корабля і працює незалежно — за традиціями пілігримів, установлених в 1620 році. В результаті ці власники кораблів неспроможні конкурувати з чужинецькими фльотиліями, що діють за одним пляном.

Що більше — федеральний і стейтовий уряди ставлять перед своїми ж таки рибопромисловцями дивовижні перешкоди, змушуючи їх стосувати неефективні методи риболовлі. А ухвалений ще в 1793 р. федеральний закон вимагає уживати лише тих кораблів, які збудовано в ЗСА. І до того ж в ім'я охорони природи американським рибалкам не вільно в деяких стейтах уживати електронічної апаратури для виявлювання скупчення риби.

Крайова Морська Риболовна Служба ЗСА стверджує, що американський риболовний промисл з допомогою уряду може збільшити свою продукцію щонайменше в чотири рази, оперуючи лише в прибережних водах Америки.

СВЯТ-МИКОЛАЇВСЬКИЙ ДАРУНОК

(Закінчення зі стор. 2-ої)

лиця. Добирається до свого авта, хоче відкрити двері. І блискавкою болюче розчарування: на коліщатку з ключами — ключа до авта немає. Коліщатко відімкнулося, ключ випав.

Хвилини гіркости у діймаючому холоді, у мокрій заві, що сліпить очі. Хвилина розчарування, в якій відзивається дитячий жаль: „А я ж просила Тебе, добрий Святотче, про дрібку ясности"...

І раптом у світлах авта, що проїжджає попри Марійки, запримічує вона щось блискуче біля ніг. Ключ. Випав із коліщатка, коли висідала з авта.

Підіймає його, держить хвилину в руці. „Віднайдений дарунок! — всміхається. — Отже, таки можна радіти малими речами і тепер".

Новий успіх „Студії мистецького слова" Лідії Крушельницької в Ню Йорку

(Вистава у 100-річчя народження Лесі Українки)

Маестро Йосип Гірняк у „Свободі" з 7-го грудня ц. р. дав цікавий перегляд кількарічної праці „Студії Мистецького Слова" Лідії Крушельницької та в загальному схарактеризував її дотеперішні досягнення і перспективи на майбутнє. Нам же ж хочеться дещо докладніше зупинитися над останньою виставою тієї Студії в Ню Йорку з нагоди 100 річчя народження Лесі Українки. При тому приємно ствердити, що так як і попередніми разами, так само й тепер, глядач одержав значно більше, як він сподівався. Інсценізація поодиноких драматичних поем і уривків з драм в глибоко продуманім укладі Лідії Крушельницької, була настільки мистецьки завершеною, що викликала цілий хор ентузіястичних відгуків не тільки пересічного глядача, але й знавців сцени і частих відвідувачів американських першорядних театрів. Від цих останніх можна було почути думку, що вистава є такої якости, що обов'язково повинна знайти собі шлях до загально-американського глядача. Не входячи в те, чи такий задум можна провести в життя з уваги на труднощі, на які він мусів би потрапити, наводимо цю опінію на те, щоб показати, як щиро і з яким захопленням сприйняв український Ню Йорк останній виступ „Студії".

Що ж захопило глядача? Очевидно, насамперед авторка творів. Леся Українка на сцені ще більше переконує силою нею створених людських характерів та голошених ними ідей, як у читанні: „Прокляття Рахилі", „Одержима", „Йоганна жінка Хусова" „Адвокат Мартіян", „Грішниця", „Бояриня" — всі ці твори майстерно получені в одну цілість режисером - залишили глядачеві стільки цікавих думок, межових психологічних ситуацій та людських ліричних емоцій — що він вийшов з залі з непроминаючими естетичними і моральними переживаннями.

Зворушила глядачів також гра молодих акторів. Прізвища найвідоміших з них, вже добре знані любителеві українського театрального мистецтва в Ню Йорку й далеко поза ним. Це Наталка Чума, Уляна Ільницька, Лідія Прокоп, Лідія Голюка, Христина Сливоцька. Дві перші з них створили прекрасну картину двох протилежних типів жінок з поеми „Грішниця". Глибока гуманність і релігійність Уляни Ільницької (в ролі черниці) та динамічний, героїчний світогляд борця за правду і справедливість свого народу Наталки Чуми (в ролі Хворої) на тлі прекрасної декорації і оригінального грецького хору — створили образ, який не легко забувається. Лідія Голюка, як Йоганна, дала справді добру креацію християнки-неофіта, а Лідія Прокоп добре віддала тип жінки прив'язаної до земного життя, жадної влади, впливів і почестей. Легкі залишки деклʼяматорства, що залишилися в Лідії Прокоп, як „гріх молодости" — вона „перекрила" другими якостями свого таланту. Приємно здивувала своїми вмілостями і талантом (що значно розвинулася в порівнянні з попередніми її креаціями) — Оксана Гаврилюк. Її манера відтворення характеру матері Хуса — мала в собі багато з правдивого мистецтва. Те саме можна сказати про Христю Сливоцьку в ролі Сабіни, рабині Хуса. Її грайлива кокетерія, дівочий чар, всуміш з калькульованим, холодним розрахунком в боротьбі за впливи — були відтворені з грацією і свободою рухів, слова та міміки. Добре деклямувала Леся Трембіцька монолог Міріям з „Одержимої" хоч у її виконанні ще помічається потреба дальшої праці над словом і рухами. Зробили значні поступи у своєму розвитку Реня Сафіян і Христя Іванусa, Надя Диба, Маруся Гой і Оксана Шуль.

З мужеських роль були добре виконані Хуса — Тарасом Яремком і Ізоген — Аскольдом Лозинським. Чим раз більше вживається в атмосферу Володимир Артимишин. Добре дебютували Орест Кебало та Олег Заяць З нововписаних до „Студії" заблиснув правдивим талантом Ігор Раковський. Він виконує свої ролі природно, легко, має тонке вичуття психології виконуваних персонажів, вміє перевтілюватися з однієї ситуації в іншу та володіє звучним голосом. З нього „будуть люди".

Цінним набутком для „Студії" є Марійка Шуст, що виявила себе знаменитою декораторкою сцени. Її декорації поєднують в собі, з одної сторони, полет мистецької фантазії, а, з другої сторони, сувору дисципліну зрілого естета (Марійка Шуст щойно закінчила мистецькі студії). Наприклад її хрести до „Одержимої" були настільки оригінальними щодо свого задуму і стилю, що викликали справжнє признання публіки. Її виконання римських палат, монашої келії і палати українського вельможі в Москві, характеризувалось тонким смаком, вичуттям міри і балянсом естетичних елементів, а при тому був в них широкий розмах і знання епохи. Марійка Шуст — це мистець багатогранний і від неї можна сподіватися ще багато гарного і цікавого.

Хореографія Олі Ковальчук-Івасівки була на доброму професійному поземі і багато причинилась до успіху вистави. Те саме можна сказати про музику Ігоря Соневицького, що була (дякуючи поміркованому модернізмові) новим словом в його творчості. Варто, щоб її оцінили наші музичні критики.

Інсценізація творів Лесі Українки в Ню Йорку — це новий успіх „Студії" Лідії Крушельницької і новий крок вперед в розвитку талантів її членів. Український Ню Йорк нетерпляче чекає на дальші вистави.

Р. В.

З мистецьких виставок

13-а виставка Клима Трохименка

Влаштована тепер в залі Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку чергова, тринадцята зряду, виставка картин Клима Трохименка приносить чимало нових речей. Звичайно Трохименко, влаштовуючи свої виставки, додає до нових речей також малюнки з попередніх років, уже нераз виставлювані. Подібно зробив він і тепер, проте більшість картин, понад 50 з 80-и, це речі з рр. 1970-71, і цей факт додає показові чимало свіжости. До того, ця виставка відбувається вже після Трохименкового виступу в Союзі Професійних Німецьких Мистців у Мюнхені спочатку цього року (січень - лютий), де Трохименко міг скористуватися із зауважень критики і публіки та якоюсь мірою відбити їх у своїх найновіших малюнках.

Клим Трохименко

Хоч Трохименко належить до того напрямку, який у сучасному мистецтві називають „примітивізмом", і до творчости якого часто годі підходити із звичними і виробленими критеріями старого чи нового мистецтва, з погляду формального та кольористичного ті критерії не повинні тратити своєї вартости й в обличчі мистецтва примітистів. Хоч примітивіст підходить до свого твору більш безпосередньо і спонтанно, часто зовсім нехтуючи досвідом попередніх мистецьких генерацій, його твір щоб бути мистецьким, підданий тим самим законам композиції і відношення кольорів. Власне там, де Трохименко дотримується цієї вимоги, він дає найкращі речі.

З малюнків Трохименка найбільш припадають нам до вподоби його квіти і мертві природи. Щойно після них ми поклали б його краєвиди і речі характеру фігурального. Найкраща річ на виставці, це намальовані цього року „Соняшники" ч. 2. Ця більших розмірів річ добре вкомпонована в прямокутник площі, має згармонізовану ґаму кольорів і дуже цікаву фактуру. З циклу тих соняшників є ще 9 інших картин, з яких особливо варті уваги ч. 6, 8, та 11 (усі вони називаються „Соняшники" і в каталогу різняться тільки нумерами). З інших квітів звертають увагу „Чорні троянди", „Мішаний букет" і „Троянди" ч. 40. Серед цікавих краєвидів (67, 68, 69) на виставці є й низка марін. Основна їх хиба в тому, що в них забагато білої фарби (яка мала б передавати хвилі і морську піну), через те, не зважаючи на пастозні мазки, ті речі через брак відповідних контрастів не роблять враження стихії.

Поза 80 картинами, вичисленими в каталогу, стіни густо обвішані ще й іншими, яких у каталогу немає. Серед них є низка вартих уваги невеликих картин (також переважно квітів) в формі прямовисного видовженого прямокутника, де є речі не раз цікавіші за ті, що в каталогу.

Виставка, як цілість, дає барвисте враження. До її недомог належить уже згадане переладування стін речами, з яких варто було б перед тим зробити уважну селекцію. Непотрібно на багатьох рамах поналіплювано картки з цінами картин. Очевидно, кожен мистець рад на виставці щось продати, але той, хто бажає щось купити, може спитати про ціну при касі, де для цього повинні бути окремі списки. Картки з цінами краще залишити крамницям з образами, а виставки в мистецьких ґалеріях обмежити до самого показу мистецтва.

На виставці ми мали змогу бачити також відбитки репродукцій, що ввійдуть до окремої монографії про малярство Трохименка. Крім чорних, буде там 22 кольорові кліші, що репродукують кращі картини. Репродукції виконані в Німеччині і високої якости. Своєю впертою працею й ентузіязмом до мистецтва Трохименко швидше від інших досяг того, що матиме солідний альбом своїх малярських праць. І це добре, що він показав свої малюнки також на німецькій виставці і що німецькі мистецькі кола зуміли відмітити те, що в його працях своєрідне й оригінальне.

С. Гор.

Син Василя Стефаника Юрій — гостем Нюйоркської Пластової Станиці

Дня 12 листопада ц. р. у Пластовому Домі відбувся вечір на пошану Василя Стефаника. На цей вечір запросила Станична Старшина сина Василя Стефаника Юрія, який прибув до Ню Йорку із Едмонтону, де постійно живе.

Крім пластунів та пластової старшини на вечір була запрошена молодь із інших молодечих організацій, батьки та громадяни.

Пластуни привітали гостя „на струнко", кличем Скоб. Імпрезова референтка пл. сен. Евстахія Гойдиш відкрила свято та проводила програмою. Юнак і юначка вручили гостеві китицю квітів.

Після привітання юнаки і юначки свобідно посідали на долівку наче навколо ватри. Поміж поодинокими точками співали свої улюблені пісні.

Коротку характеристику творчости великого письменника Василя Стефаника подала пл. сен. Уляна Любович. Його син, нинішній гість пластунів, не раз писав під диктатом свого батька його новелі. Він — став відомим літературознавцем і напевно батько передав і йому іскру свого таланту.

Твори В. Стефаника відчитали із зрозумінням юнаки: пл. вірл. Христя Сливоцька — новелю „Городчик до Бога ридав" пл. розв. Юрослав Шуль, новелю „Дорога", пл. розв. А. Костів „Моє слово". Усі троє — учасники студії Л. Крушельницької, а виступ їх приготовляла пл. сен. Галя Хамула.

Гість цього вечера Юрій Стефаник звернувся до слухачів із дуже безпосереднім словом, яке зразу полонило його молодих слухачів. Із увагою слухали присутні споминів сина про батька. Закінчив Юрій Стефаник свою промову до молоді словами, які колись вписав йому батько на книжці - подарунку „Будьте щасливі та чесні". Щирими оплесками подякували присутні промовцеві.

Вечір закінчився, як це буває на пластових ватрах. — Пластуни та гості взялися за руки та заспівали пісні: „Сіріли у сумерках півночі шатра" та „Ніч вже йде".

Юрій Стефаник у розмові із приятелями сказав, що цей вечір зворушив його найбільше із усіх. Це саме переживали присутні.

У. С.

ПІСНІ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ

У Києві „віднайшли" декілька музичних творів, що належать видатному українському філософові Григорієві Савичу Сковороді. У більшості це музика на його ж слова, але є також ноти для хорів на релігійні теми і тексти. Ноти записані за старим київським записом і їх важко тепер відчитувати, однак фахівці змогли вже їх розшифрувати й переписати новою технікою.

Літературознавчі праці П. Филиповича видано заходами українців в Австралії

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Олеся, як також про творчість Ольги Кобилянської і Михайла Коцюбинського. У третьому розділі надрукований бібліографічний огляд „Українське літературознавство за 10 років революції" та замітка про померлого в 1918 р. поета й історика літератури В. М. Отроковського. В окремому розділі зібрана бібліографія праць Павла Филиповича та писань про нього. Завершується збірник післямовою Г. Костюка п. н. „Поет-учений: Дещо про поетичну і наукову спадщину Павла Филиповича". Павло Филипович, народжений 20 серпня (за ст. ст.) 1891 року, був заарештований разом з іншими українськими письменниками - неоклясиками — Миколою Зеровим та Михайлом Драй-Хмарою в серпні 1935 року, засуджений на десять років ув'язнення, що їх почав відбувати на Соловках, і розстріляний, згідно з теперішніми совєтськими даними, 3 листопада 1937 року під час перевожування в'язнів із Соловок до інших концтаборів. Він був автором двох збірок поезій „Земля і вітер" (1922) і „Простір" (1925), які були перевидані п. н. „Поезії" на еміграції у Мюнхені 1957 року Інститутом Літературознавства при УВУ у Мюнхені за редакцією Михайла Ореста. В Україні останніми роками Павла Филиповича почали вже згадувати, але ж ні поезій, ні його літературознавчих праць там досі ще не перевидано навіть у виборі. Виданий тепер українцями в Австралії збірник „Література" П. Филиповича можна набувати по книгарнях або у в-ві: Mr. K. Kazdoba, 10 Beaconsfield Steet, Hyde Park, South Australia, 5061.

Листопадове Свято в Балтиморі

Балтимор, Мд. (Б.С.) — Українці Балтимору і околиці відзначили цього року 53-ті роковини Листопадового Зриву в неділю, 14-го листопада 1971 р. Після Служби Божої в українській католицькій церкві св. Михаїла була відправлена Панахида за поляглих героїв і сл. п. учасників Зриву. Проповідь о. шамбеляна П. Мельничука була присвячена саме тим подіям.

Цього ж дня в год. 6-тій вечора в залі Дому Української Молоді відбулась Листопадова Академія. Вона відбулась старанням місцевого Відділу УККА, якого новообрану в місяці жовтні Управу очолює Володимир Чорнодольський. Академію почато американським гимном, відіграним Тарасом Лукіянчуком (УМІ). В. Чорнодольський, учасник Визвольних змагань і голова Відділу УККА, відкрив свято і разом із усіми присутніми вшанував пам'ять поляглих і померлих учасників Зриву хвилинною мовчанкою. Святочну доповідь виголосив д-р Ярослав Шав'як, в якій підкреслив, що єдність і зорганізованість галицьких українців були характерними ознаками Першого Листопада та, що із цих позитивів тодішніх подій українці в діяспорі, повинні брати приклад в розв'язуванні своїх проблем.

В мистецькій частині програми Любомир Блашків з Українського Музичного Інституту відіграв на фортепіяні „Дощик" В. Косенка та „Рондо" В. А. Моцарта. тріо „Соловейки" осередку СУМА з Філядельфії під мистецьким керівництвом, проф. Зої Маркович в складі: Леся Романець, Маріянна Мечник і Марія Лужецька виконала стрілецьку пісню „Прощай, дівчино", „Могили" І. Недільського до слів Л. Полтави та повстанську „Чи чуєш мій друже". Після деклямації вірша С. Черкасенка „В день Першого Листопада" Катрусею Чорною із СУМА, філядельфійські „Соловейки" виступили вдруге із піснею Г. Майбороди „Димить туман" до слів О. Богачука, „Накрила нічка" Р. Купчинського і „Ой, впав стрілець" М. Гайворонського.

Подякою філядельфійським гостям та місцевим виконавцям програми, головою Відділу УККА і відспіванням українського національного гимну закінчено Листопадову Академію.

Оксана Нагнибіда — доктором філософії

„Моєму Батькові, його любов і віра в мене зробили це можливим і необхідним". Так читаємо в перекладі на українську мову присвяту на сторінці докторської дисертації Оксани Нагнибіди, доньки св. п. Івана Нагнибіди, полковника Української Армії Народної Республіки і Людмили Нагнибіди, довголітньої голови Сестрицтва при парафії св. Тройці в Ірвінґтоні та голови деканального відділу Сестрицтв Ню Джерзі - Ню Йорку.

Оксана Нагнибіда

Оксана Нагнибіда з батьками і чотирма братами приїхала да ЗСА маленькою дівчинкою і всі вони поселилися в Нюарку, Ню Джерзі. Росла мала Оксана в тяжких матеріяльних умовах. Батькам приходилось працювати фізично, щоб дати освіту своїм дітям, але висока моральна, релігійна й культурна атмосфера, яка була в батьківськім домі, дали той фундамент малій Оксані, на якому встояла непохитмолода дівчина й добилася високого звання — доктора філософії.

В 1958 р. Оксана Нагнибіда закінчила початкову школу при парафії св. Івана Христителя в Нюарку і того ж самого року вступає до середньої школи Мерілавн в Орандж, Н. Дж., однієї з найкращих приватних середніх шкіл. Закінчує цю школу в 1962 р. і вступає до Коледжу — Ратґерс Університету, де вивчає французьку мову. Закінчивши студії в університеті в 1966 р., не гаючи часу, Оксана їде літом у Міддлебурі Коледж, Вермонт, а потім до Парижу в Сорбону, студіює французьку мову і в 1967 році дістає звання магістра.

Не зважаючи на тяжкі матеріяльні умови, на страшний удар, який прийшлось пережити із смертю улюбленого батька, вона не перериває науки, а зібравши усі сили їде знову до Франції. Потім переїжджає до Ню Орлінс і на Університеті Тулейн, захищає свою докторську працю, а в серпні 1971 року дістає звання доктора філософії.

Тепер Оксана викладає французьку літературу в коледжі в Чарлстоні, Савт Каролайна, як професор доцент.

Треба також підкреслити, що Оксана Нагнибіда в 1959 році здала матуру в українській середній школі при УККА в Нюарку, як відмінниця. Крім научних досягнень, Оксана відома ще з малих літ у музичному житті, коли виступала маленькою дівчинкою із грою на фортепіяні в телевізії. Закінчила Український Музичний Інститут з поступом визначної в 1963 році. кляси проф. Галі Клим. Знаємо, що будучи в Радґерс університеті і в Парижі не покидала музики, а поглиблювала свої знання фортепіянової гри і сьогодні далі з великою любов'ю вправляє і грає у вільних хвилинах. Виховання батьків з малих літ у високо патріотичному дусі дало Оксані ту підставу для її морального „я". Любов до української мови, до своїх рідних звичаїв і традицій, до Української Православної Церкви, які так глибоко закорінилися в молодому серці, ніколи не гаснуть в Оксани. Добре вона знає, чия вона донька, за що її батько боровся, за які ідеали, з якою посвятою батьки дали її освіту. Ми кожний раз бачили Оксану в церкві, а коли початок школи, чи її уродин, Оксана починала все з Богом, приходила до Св. Сповіді і Св. Причастя.

Треба згадати, що батьки Оксани дали вищу освіту ще трьом синам.

А. С.

ОПЕРА ПУЧЧІНІ В ДОНЕЦЬКУ

Режисер Т. Льозова поставила вперше в м. Донецьку, в місцевій опері, славетну оперу Пуччіні „Богема", диригував наймолодший в Україні дириґент Т. Микитка, в головній партії Мімі виступала Л. Мензель, яка в минулому році закінчила Харківську консерваторію. „Культура і Життя" з 28 листопада повідомляла, що прем'єру „Богеми" схвально зустрінула громадськість". Перед тим з великим успіхом ішла в Донецьку опера Верді „Трубадур".

ФОТОАПАРАТ „КИЇВ-15"

На заводі „Арсенал" у Києві розпочалася серійна продукція нового фотоапарату під російською назвою „Киев-15". Совєтська преса повідомила, що „це найудосконаленіша фотокамера з усіх, що їх випускають в СССР". Фотоапарат обладнаний дуже чутливим автоматичним вимірювачем, який максимально точно оприділює силу світла й витримку — час, потрібні для найкращого фотографування об'єкту.

СПОРТ

ВІСТІ З ТРИЗУБА

Ширші сходини членів відбудуться 17-го грудня 1971 р. о год. 7.30 у власному домі. Інформації про організаційні і фінансові справи та пляни на майбутнє подадуть члени Ради і Екзекутиви. Батьки, яких сини змагаються у дружинах дorосту повинні обов'язково прийти. Є зареєстрованих 36 змагунів дorосту, які змагаються у двох командах. В неділю 12-го грудня обі команди будуть грати на виїзд, 19го грудня проти Кенсінґтон і 26-го грудня проти Лайтгавзу вдома (4.45 на площі Сентрал Гай).

Обі дружини юніорів будуть змагатися у цьому сезоні за чашу юніорів Америки. Дня 19-го грудня 1971 року о год. 2-ій Тризуб розіграє змагання за чашу Америки проти Вест Честер,— (які минулої неділі виелімінували Данубію) на площі Сентрал Гай.

По закінченню осінньої рунди розгривок за мистецтво Оберліги ДАФБ-у Тризуб зайняв перше місце в табелі.

Як кождого року, також цього року, колядники Тризуба відвідають під час свят Різдва Христового українські родини з колядою.

З надходячими Святами Різдва Христового і Нового Року бажаємо нашим членам, приятелям і симпатикам багато щастя і здоров'я.

М. С.

ТАБЕЛЯ ОБЕРЛІҐИ ДАФБ-у — на день 5 грудня

Група — Південь

	гор	точ.	воріт
Тризуб	10	16:4	28:6
Дойчун Ґун Гарн	9	13:5	24:7
Елізабет	9	12:6	15:11
Блу - Стар	9	10:8	12:13
Геленік	7	5:9	11:15
У С К	8	5:11	8:17
Клярkставн	10	3:17	7:23

Група — Північ

	гор	точ.	воріт.
Гота	10	16:4	21:4
Греко Ам. С.К	6	10:2	14:8
Айнтрахт	10	10:10	11:15
Інтер-Джул	9	9:9	13:12
Далматінак	10	7:13	13:20
Гунгерія	7	3:11	6:17
Ґоттше	8	3:11	9:25

Гаківка

„Чорноморська Січ" — „Кнайтс" Г. К., Нюарк 6:0 (4:0, 0:0, 2:0).

Користаючи з вільної від ліґових гор-неділі дня 5-го грудня, „Ч. Січ" відбула престижеву товариську зустріч з чоловим гаківковим клюбом ривалізуючої Гаківкової Ліґи Нюарку, яким є „Кнайтс", що закінчилася високою і заслуженою перемогою „Ч. Січі" 6:0. В першому періоді 4-ри голі здобули: Д. Сурович з подачі Фера, І. Сурович з власної сольової акції, Лебедь з подачі Залізка і Семенюк з подачі Олійника. Другий період закінчився безворітнім вислідом. В ІІІ-му періоді „Січовики" встановили вислід 6:0, після цього, як Лазар з подачі Лебедя і Семенюк з власної акції здобули два чергові голі.

„Чорноморська Січ" — „Кенедісис", Вейн 3:0 (0:0, 2:0, (1:1).

Нюарк 9 грудня. — Після однотижневої перерви і високої перемоги в тов. змаганнях з „Кнайтс", „Ч. Січ" згідно з календарем ліґових гор, відбула чергові мистецькі змагання з сильною дружиною „Кенедісис", які закінчилися цінною перемогою „Січовиків" — 3:1. Слідкуючи в нашому товаристві за звітовою грою, президент Гаківкової Ліґи Велі Скейтерс, із здивуванням запитав: „Що сталося з вашою дружиною — вона грає зовсім іншу гаківку, як це я бачив в кількох попередніх виступах? ! Очевидно в розмові зацікавлений президент, до речі уродженець Канади, дістав конкретні пояснення, що наші хлопці інтенсивно працюють над дальшим опануванням цього мужнього спорту набувають техніку, швидкість і поступово акліматизуються в Лізі, що у висліді напевно принесе цій українській гаківковій дружині успіх. Як одинока під сучасну пору українська дружина — в цій ділянці спорту в ЗСА — „Ч. Січ" заслуговує на повну моральну і матеріяльну підтримку від українського громадянства і організацій. Симпатиків з Нюарку, Ню Йорку і Околиці запрошуємо на теплу і вигідну, модерну арену Айронбавду на усі змагання „Ч. Січі", — вступ вільний! Перший період звітових змагань закінчився безворітнім вислідом 0:0 в якому „Ч. Січ" двократно мала в „карному ложі" по одному змагунові. В ІІ-му періоді обидві дружини показали дуже гарну і чисту гру в якій „Ч. Січ" поступово перебирала ініціятиву, володіючи в більшості кружком. Ведення 1:0 для „Ч. Січі" здобув Лебедь з подачі Олійника в 6-й хвилині періоду. В 12-й хвилині Залізко з власного рейду стрілив одного чудового ґоля — 2:0. Образ гри не змінився і ІІІ-му періоді, в якому писалася знову І-ша лінія дружини, коли Лебедь і цим разом з подачі Олійника здобув для „Ч. Січі" ведення 3:0. Перед закінченням цих емоційних змагань „Кенедісис" здобули свого почесного ґоля. Після тієї виграної „Ч. Січ" висунулася в показнику табелі гор на 3-є місце, після „Флаєрс" і „Бруенс", маючи 7:11 точок і 36:41 відношення воріт. Склад „Ч. Січі": Барбадин, Семенюк, Гвін, Дзіман, Лазар, Д. Сурович, І. Сурович, Будний, Фер, Буняк, Соловей, Залізко, Олійник, Лебедь, Васічко. Менаджер П. Семенюк, тренер В. Данилюк.

Футбол

„Чорноморська Січ" — С. К. „Вісла" 5:0 (3:0).

Вейн 12 грудня. — Шосту з черги перемогу-сезону „Ч. Січ" здобула в мистецьких змаганнях „Мейджер Дивізії", Шейфер Ліґи, Ню Джерзі, що відбулися на площі господарів у Вейні. Після тієї цінної перемоги „Ч. Січ" веде далі в показнику табелі гор разом з Італіян Насоейк і Елізабет Айріш, відірвавшися від решти клюбів різкою різницею 9-ть точок, що їх мають втрачені найближчі конкуренти. Будучи в чоловій трійці в найвищій клясі Ліґи, „Ч. Січ" вже є у півфіналі Стейту за аматорську Чашу ЗСА, що добре свідчить про українських футболістів, які з поміж 60-ти клюбів Шейфер Ліґи і 10-ти з НАФСоюзу (ДАФБ) в Ню Джерзі, вибиваються на почесні перші місця. Цей успіх має особливу вартість, коли взяти під увагу, що „Ч. Січ" виступає вповні в українському складі, в більшості з футболістами власного виховання. В своїй історії „Ч. Січ" ще не зазнала досі поразки від польських клюбів, так в Стейтовій, як і в минулому Американській Футб. Лізі в яких зустрічалася відповідно з С. К. „Вісла" і С. К. „Соколи". Цю свою традицію вдержали наші футболісти і цим разом.

Вже в 3-й хвилині „Ч. Січ" вела 1:0, що його здобув з вільного стрілу Володимир Каздоба. 5-ть хвилин пізніше Михайло Фарміґа, перейнявши гарну подачу Леоніва, сильним скісним стрілом підніс вислід до 2:0. В 35-й хвилині знову М. Фарміґа, цим разом з подачі Лужняка встановив вислід половини 3:0.

Більш вирівняно проходила гра після перерви, особливо після контузії Леоніва, якого заступав Бутенко. Польські футболісти частіше гостювали під воротами „Ч. Січі", але бажаного ґоля їм не вдалося здобути. Опанована і енергійна оборона нашої дружини успішно ліквідувала усі небезпеки.

В свою чергу „Січовики" провели кілька гарних акцій, з яких в 76-й хвилині Лужняк і у 85-й хвилині Володимир Каздоба з наріжного го викопу О. Фарміґи — здобули чергові ґолі, якими і встановили остаточний вислід зустрічі — 5:0.

Склад „Ч. Січі": Ґільґерс, Касіяненко, Паньків, Вол. Каздоба, Заремба, Понось, Лужняк, Вас. Каздоба, М. Фарміґа, В. Ткач, Леонів, О. Фарміґа, Бутенко.

„Ч. Січ" (учні) — Скатс-Амерікенс Ф. К. (учні) 1:1. Ґоля для „Ч. Січі" здобув Ляцук.

О. Твардовський

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 19-го ГРУДНЯ 1971 р.

КАНЗАС СИТІ, Канзас. Річні збори Б-ва св. Володимира 323 Відд. у Відділовій залі, 10 No. Ferree. На порядку: звіт та вибір нової управи на 1972 р. Проситься чл. прибути. — А. Раймонд, голова, М. Бриський, касир, М. Вілик, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Збори Т-ва Под. Січ — 8 Відд. в церковній залі при Chestnut St. Проситься прийти і вирівняти вкладки до 25 ц. м. — В. Мандзій, секр.

БРІДЖПОРТ, Конн. Збори Товариства Укр. Січ — 59-ий Відд. о год. 2-ій по пол. в УНДомі, 500 Галлет вул. Проситься чл. вирівняти вкладки до 25 ц. м. — Управа.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 342 Відд. о год. 1:30 по пол. в клясі ч. 2 при церкві св. Димитрія. — Секретар.

НЕДІЛЯ, 9-го СІЧНЯ 1972 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Річні збори Т-ва Д. Вітовського — 375 Відд. о год. 12-ій дня в Укр. Клюбі, 847 N. Franklin вул. На порядку: відкриття, вибір предс. і секр., відчитання протоколу з попер. заг. зборів, звіт уступ. управи, дискусія над звітами, звіт К. Комісії і уділення абсолюторії, вибір нової управи, внески і запити, закриття. Проситься чл. прибути. — В. Василюк, гол., І. Даньківський, кас., П. Тарнавський, секр.

ПОВІДОМЛЕННЯ Членам і Відділам УНСоюзу

Повідомляємо Членів і Відділи УНСоюзу, що з уваги на закінчення року, Головна Канцелярія УНСоюзу мусить замкнути рахунки та здепонувати у банках гроші, одержані від Відділів,

не пізніше, як вполудне 30-го ГРУДНЯ 1971 р.

Гроші, прислані пізніше вже не зможуть бути зачислені на 1971 рік. З уваги на це, закликаємо всіх Членів УНСоюзу заплатити вкладки, платні в цьому місяці, якнайскоріше, а всі Відділи УНСоюзу вислати розчислення і гроші так скоро, щоб вони наспіли до Головної Канцелярії не пізніше, як у ЧЕТВЕР, 30-го ГРУДНЯ 1971 року до полудня.

Звертається увагу на те, що Відділи, які спізняться з присилкою вкладок, будуть подані як довжники в річному звіті.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСОЮЗУ

ТАРЗАН, Ч. 6672. Тарзан розмовляє з генералом Ітсом

HASTILY RETURNING TO THEIR MOUNTAIN CAVE, TSHULU ESTABLISHES VOICE-RADIO CONTACT WITH MOMBUZZI AIR BASE.
QX EMERGENCY CALLING MOMBUZZI. TARZAN TO GENERAL YEATS! URGENT!
HELLO, TARZAN AND TSHULU! I'VE BEEN ANXIOUS ABOUT YOU... THE HAND-CHOPPING OF PEACEFUL VILLAGERS HAS INCREASED SINCE YOU LEFT MOMBUZZI!
WE'VE FOUND THE EVIDENCE YOU NEED, GENERAL! THE RAIDS ARE ORGANIZED BY FOUR MEN WHO CALL THEMSELVES OMAR BROTHERS, CLAIM TO BE RUBBER TRADERS FROM A NEW TRADING POST ON THE DRU RIVER!
TSHULU AND I HAVE SET A TRAP, GENERAL...!

Повернувши поквапно до своєї гірської печери, Чулю встановляє по радіо мовний контакт з летунською базою в Момбузі.

Надзвичайна передача до Момбузі! Тарзан до генерала Ітса! Негайно!

Галло, Тарзане і Чулю! Я вже тривожився за вас! Відрубування рук мирним селянам зросло, відколи ви залишили Момбузі!

Ми знайшли докази, що їх ти потребуєш, генерале! Ті наїзди організують чотири особи, які називають себе братами Омарами. Вони подають себе за торговців гумою з нової торговельної станиці над рікою Дру.

Чулю і я наставили пастку, генерале!